



BACHELOROPPGAVE

Praksis ved økonomi- og administrasjonsutdanningen på Høgskulen på Vestlandet: Hvilken rolle spiller nettverk?

Internship at the economics and administration education at the Western Norway University of Applied Sciences: What role does network play?

Anna Kolås Brun (454)

Elisabeth Egenes (408)

Økonomi og jus

Institutt for økonomi og administrasjon (IØA)

Veileder: Leif Jostein Longvanes

25. mai 2022

Forord

Denne bacheloroppgaven markerer slutten på et treårig studieforløp innen økonomi og jus ved Høgskulen på Vestlandet campus Sogndal. Arbeidsprosessen har til tider vært tidkrevende og utfordrende, men mest av alt interessant og lærerik. Kunnskapen vi sitter igjen med vil vi ta med oss videre.

Vi ønsker selvfølgelig å rette en stor takk til vår veileder Leif Jostein Longvanes for god hjelp og tilbakemeldinger. Vi setter stor pris på all tid du har lagt ned. Ditt engasjement og dine kritiske innspill har ledet oss i riktig retning.

Vi ønsker også å takke alle informantene som tok seg til å prate med oss i en travel hverdag. De har gitt oss innsikt i sine meninger og tanker rundt temaet, og uten dem hadde ikke undersøkelsen vært mulig å gjennomføre.

Til slutt vil vi benytte anledningen til å takke hverandre for godt samarbeid og motiverende ord gjennom hele prosessen.

Sammendrag

Formålet med bacheloroppgaven er å kartlegge hvordan sosial kapital, da spesielt sosialt nettverk, påvirker studenters interesse og tilnærming rundt praksis ved økonomi- og administrasjonsutdanningen på Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Gjennom en kvalitativ flercasestudie har vi gjennomført dybdeintervjuet av ni førsteårsstudenter ved økonomi og administrasjon på HVL. Utvalget er jevnt fordelt ved campus Sogndal, Bergen og Haugesund. Vi benytter oss av Pierre Bourdieu sin teori om sosial kapital, og Mark Granovetter sin teori om styrken ved svake relasjoner.

Funnene viser stor interesse for praksis ved bachelorstudiet økonomi og administrasjon på HVL. Undersøkelsen viser at informantene har ulik tilnærming til å benytte seg av sine sosiale nettverk. Forskjellen gjør at informantene kan grupperes i ulike kategorier. Kategoriene kjennetegnes av variasjon i sosial kapital, og ulike holdninger eller ferdigheter informantene viser i å benytte seg av nettverket sitt i tilnærming til praksis. Videre viser analysen at valg av campus og studenters hjemsted ikke har særlig betydning for deres tilnærming til praksis.

Abstract

The purpose of this thesis is to examine how social capital, especially social networks, affect students' interest and approach surrounding internships at the economics and administration education at the Western Norway University of Applied Sciences.

Through a qualitative multicase study we have conducted in depth interviews of nine first year students at the economics and administration education at the Western Norway university of Applied Sciences. Our selection is equally divided between all three campuses: Bergen, Sogndal and Haugesund. We utilize Pierre Bourdieu's theory on social capital, and Mark Granovetter's theory on the strength of weak relations.

Our findings show that there is a big interest in internships at the bachelor study of economics and administration at the Western Norway university of Applied Sciences. The examination shows that our informants have different approaches regarding their social network. This difference makes it possible to group the informants in different categories. The categories are identifiable by the variation in social capital, and different attitudes or abilities our informants show in utilizing their own networks. Furthermore, the analysis shows that choice of campus and residence are not particularly important in their approach to internships.

Innhold

FORORD	2
SAMMENDRAG	3
ABSTRACT	4
1. INNLEDNING	7
1.1 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	7
1.2 PROBLEMSTILLING	8
2. TEORI	8
2.1 PRAKSIS.....	8
2.1.1 Obligatorisk og frivillig praksis.....	9
2.2 SOSIALT NETTVERK	10
2.3 PIERRE BOURDIEU: SOSIAL KAPITAL	11
2.4 MARK GRANOVETTER: "THE STRENGTH OF WEAK TIES"	12
2.4.1 Kunnskapsgjennomgang.....	15
2.4.1.1 Entreprenørskap.....	15
2.4.1.2 Migrasjon.....	16
2.5 BETYDNING AV SOSIALT NETTVERK FOR JOBBMULIGHETER	16
2.6 ANVENDELSE AV TEORI I VÅR ANALYSE	17
3. METODE	18
3.1 UTFORMING AV RIKTIG METODE.....	18
3.2 VALG AV FORSKNINGSDESIGN	19
3.2.1 Case.....	19
3.2.2 Individuelle intervju.....	20
3.2.3 Semistrukturert intervjuguide.....	21
3.3 UTVALGSSTRATEGI	22
3.4 DATAINNSAMLING.....	22
3.5 KVALITETSSIKRING	24
3.5.1 Troverdighet - Intern validitet.....	24
3.5.2 Overførbarhet - Ekstern validitet	25
3.5.3 Pålitelighet - Reliabilitet.....	25
3.5.4 Bekreftbarhet - Objektivitet	26
3.6 ANALYSEPROSESSEN	27
3.7 FORSKNINGSETIKK	28
3.8 OPPSUMMERING AV METODE.....	29

4. ANALYSE OG DRØFTING AV DATA.....	29
4.1 INTERESSEN FOR PRAKSIS	29
4.2 STUDENTENE SITT NETTVERK I TILNÆRMING TIL PRAKSISPLASS	31
4.2.1 "Har, og vil nytte".....	33
4.2.1.1 Sterke og svake bånd.....	33
4.2.1.2 Sterke bånd.....	35
4.2.2 "Har, men vil ikke nytte"	37
4.2.3 "Vet ikke, kan ikke"	38
4.3 CAMPUS OG HJEMSTED	39
4.3.1 Campus.....	39
4.3.2 Hjemsted	41
4.3.3 Oppsummering: betydning av campus og hjemsted	42
5. KONKLUSJON.....	43
6. PRAKTISKE IMPLIKASJONER FOR HVL OG VIDERE FORSKNING.....	44
LITTERATURLISTE.....	45
VEDLEGG.....	49
VEDLEGG 1: INTERVJUGUIDE	49
VEDLEGG 2: UTVALG	51

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Denne oppgaven omhandler det store utdanningsområdet økonomi og administrasjon, som pr. 2021 utgjorde over 61 000 studenter (SSB, 2022). Den treårige bachelorgraden i økonomi og administrasjon skiller seg på noen områder fra andre yrkesrettede universitet- og høyskoleutdanninger, blant annet ved at det ikke eksisterer et tilbud om praksis. OECD har påpekt at høyere utdanning sin tilknytning til arbeidsmarkedet er svak i Norge, og at omfanget av praksis bør økes (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 9). Ved studiet fokuseres det på ulike fagområder, og studieplanene søker å kombinere fokus og bredde (Andreassen et al., 2017, s. 254). Likevel merker vi selv som studenter ved en slik utdanning at det er mye fokus på dybdekunnskap knyttet til de ulike fagområdene, og lite tilrettelegging for å skape en helhetsforståelse. Å forstå hvordan man kan bruke teoretisk kunnskap for å løse praktiske problemstillinger blir mer viktig i en virkelighet preget av endringer og usikkerhet.

Vi har ved flere anledninger diskutert det manglende praksistilbudet, og har merket at det har vært et savn under vår utdanningsperiode. Noe vi har savnet i utdanningen var å se et helhetsbilde mellom teori og praksis. Som følge av vår personlige interesse for det manglende praksistilbudet, var det for oss en svært interessant tanke å skrive bacheloroppgave om dette teamet. Vår tanke var at dersom praksis var noe vi savnet med studiet vårt var det sikkert andre studenter som følte på det samme. Vi ville derfor se nærmere på andre studenter sin interesse for praksis.

For studenter som har relevant arbeidserfaring fra før, kan det være lettere å se en sammenheng mellom teori og praksis. Studentene kan fra før av ha opparbeidet seg sosial kapital gjennom tidligere arbeidserfaring eller tidligere studier (Bourdieu, 1986). Studenter som starter med blanke ark, vil gjerne ha et større utbytte av en praksis, da denne sammenhengen ikke er like tydelig. Siden det er lite i utdanningen som trener studentene i en spesifikk yrkesretning er det interessant å se om deres sosiale kapital påvirker interessen for ett praksistilbud som kan utligne slike forskjeller. Vi vil dermed se nærmere på hvordan studenter vil bruke sin sosiale kapital, spesifikt sosialt nettverk, for å finne en praksisplass.

1.2 Problemstilling

For å tydeliggjøre formålet med bacheloroppgaven har vi kommet frem til følgende problemstilling:

“Hvordan påvirker sosial kapital studenters tilnærming til praksis ved økonomi og administrasjon utdanningen ved Høgskulen på Vestlandet?”

Mer konkret har denne oppgaven som mål å kartlegge hvordan sosial kapital, da spesielt sosialt nettverk, påvirker studenters interesse og tilnærming rundt praksis ved økonomi og administrasjon utdanningen ved HVL.

2. Teori

I dette kapittelet vil vi gjøre rede for relevant teori og litteratur som vil være nyttig for å besvare problemstillingen, og da ved senere analysering og tolkning av våre funn. Først vil se nærmere på praksisbegrepet og forskjellen ved obligatorisk og frivillig praksis. Videre vil vi nærmere forklare begrepet sosialt nettverk. Deretter presenterer vi Pierre Bourdieu sin teori om ulike kapitalformer, hvor vi hovedsakelig fokuserer på sosial kapital. Til slutt vil vi gå nærmere inn på Mark Granovetter sin teori om styrken ved svake bånd.

2.1 Praksis

Praksis er et mangfoldig begrep, som brukes forskjellig avhengig av ulike settinger. For noen kan praksis være en læringsaktivitet med en form for tilknytning til arbeidslivet, mens for andre kan praksis handle om at selve læringsarenaen finner sted utenfor høyskolen eller universitet (Helseth et al., 2019, s. 8). I denne oppgaven velger vi å bruke ordet praksis i forbindelse med en læringsaktivitet hvor studenter utplasseres i en virksomhet utenfor campus for en kortere eller lenger periode (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 60). Begrepet får dermed en smalere betydning. Under en ekstern praksisperiode inngår studentene i et arbeidsfellesskap, hvor man eksempelvis er med på å løse reelle problemstillinger og oppgaver. Praksis skaper dermed en mulighet hvor studenter kan kombinere erfaring fra

arbeidslivet med sine studier for å øke læringsutbyttet.

2.1.1 Obligatorisk og frivillig praksis

Praksis er allerede en viktig læringsform blant flere studier ved høyere utdanning. Det stilles likevel forskjellige krav til praksisopplæringen. Et hovedskille går mellom obligatorisk og frivillig praksis. Obligatorisk praksis inngår hovedsakelig i profesjonsutdanninger. Ved et profesjonsstudium følger man en rammeplan innenfor et bestemt fagområde, og blir kvalifisert til et bestemt yrke (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 18). Blant profesjonsstudiene som eksisterer i dag kan blant annet lærer, sosionom, veterinær og sykepleier nevnes. En sentral del av profesjonsutdanningen er å opptjene praktisk kunnskap og kompetanse. Praksis vil under slike profesjonsutdanninger være viktig for å løse spesifikke utfordringer knyttet til yrke.

Frivillig praksis er praksis som tilbys som en mulig læringsform i et emne, men som ikke er nødvendig for å gjennomføre utdanningen (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 61). Frivillig praksis er vanligvis knyttet til disiplinfaglige utdanninger. Et disiplinfag defineres som en vitenskapsgren eller faggren, og er for eksempel matematikk, samfunnsvitenskap og naturvitenskap (Haugen, 2011, s. 755). Eksempelvis er en bachelor i økonomi og administrasjon på Høgskulen på Vestlandet satt sammen av fem fagdisipliner: bedriftsøkonomi, administrative fag, samfunnsøkonomi, metode og etikk, samfunnsansvar og bærekraft. I motsetning til profesjonsfag er det i disiplinfagene opp til studiet selv å ta en vurdering av om praksis vil være en egnet læringsaktivitet, og hvordan de eventuelt velger å legge til rette for det (Bakken et al., 2019, s. 28). Ofte er slike praksisopphold åpne for større variasjon i både valg av praksissted og varighet.

Undersøkelser viser at studenter på profesjonsutdanninger opplever bedre tilknytning til arbeidslivet enn studenter ved disiplinutdanninger (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 55).

Gjennom data hentet fra Studiebarometeret kommer det frem at 26 % av studieprogrammene har obligatorisk praksis, 21% tilbyr frivillig praksis, og 53 % av studieprogrammene har ikke praksis (Bakken et al., 2019, s. 3). Med hensyn til

studiebarometeret sine tall får omtrent halvparten av norske studenter tilbud om praksis. OECD påpeker i sin rapport at norsk høyere utdanning har en for svak tilknytning til arbeidsmarkedet, og at studentene i for liten grad tilbys praksis, i forhold til andre land (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 9).

Stadig flere aktører fremhever viktigheten av praksis for å øke relevant arbeidserfaring. Flere undersøkelser gjennomført av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) viser at både studenter, bedrifter og universiteter anser praksis som en viktig læringsform (Bakken et al., 2019). I stortingsmeldingen om økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning legges det vekt på at praksis er en læringsaktivitet som i større grad bør tas i bruk. Regjeringen har satt som mål at «flere studenter skal få relevant praksis i løpet av studiene» (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 60). Flere universiteter og høyskoler inkluderer dermed stadig mer bruk av praksis i sine utdanningsplaner.

2.2 Sosialt nettverk

Begrepet sosialt nettverk ble introdusert av den amerikanske antropologen, John Barnes, når han studerte øysamfunnet Bremnes. Han fikk her ideen til begrepet når han sammenlignet personer og deres relasjoner til verden, med knuter og lenker i fiskegarn. Her betraktet han knutene som personer, og lenkene som relasjonene som binder oss sammen med hverandre (Schiefløe, 2019, s. 347). I Norge ble begrepet sosialt nettverk tatt i bruk tidlig på 70-tallet.

Begrepet sosialt nettverk blir benyttet innenfor flere fagfelt, som alle har sin egen vri når begrepet skal defineres. Sosiologen Per Morten Schiefloë definerer sosialt nettverk som «et sett av relativt varige relasjoner mellom mennesker» (Schiefløe, 2019, s. 347). Psykologen Arnstein Finset legger til at sosiale nettverk «består av uformelle relasjoner mellom mennesker som samhandler mer eller mindre regelmessig med hverandre» (Finset, 1986, s. 13). Psykologen legger dermed til et nytt vurderingsgrunnlag i å forstå hva som inngår i begrepet, nemlig hvor ofte man samhandler med de man har rundt seg. Denne regelmessigheten har også implikasjoner for det vi skal ta for oss om Mark Granovetter sin teori senere i oppgaven.

Man kan klassifisere sosialt nettverk innenfor ulike kategorier. Det individuelle nettverket består av individer man har personlige og direkte relasjoner til (Schiefloe, 2019, s. 349-350). I kartleggingen av et individuelt nettverk vil man sette søkelys på hvem personen har slike relasjoner til og i hvor stor grad de kan regnes som nære. Det individuelle nettverket kan igjen deles inn i tre soner, avhengig av hvor viktig og nær personen er. Den intime sonen bygges opp av de man har de sterkeste relasjonene til, gjerne familiemedlemmer og nære venner. Den effektive sonen er relasjoner som ikke er fullt så sterke, men mer nyttige. Videre presenterer Schiefloe kontekstuelle nettverk (2019, s. 352). Et kontekstuet nettverk består av relasjoner mellom mennesker som befinner seg i samme omgivelser. Partielle nettverk er nettverk av en bestemt type relasjon. En deltakelse i slike nettverk kan ofte vise seg å være viktig i å fremme egen karriere (Schiefloe, 2019, s. 352).

2.3 Pierre Bourdieu: Sosial kapital

Denne oppgaven skal se på om familie, venner og bekjente spiller en rolle for førsteårsstudenter på økonomi og administrasjon sitt forhold til praksis i utdanningen. Med bakgrunn i dette vil vi se nærmere på hvordan man kan forstå betydningen av familie, venner og bekjente.

Bourdieu har definert kapital som "akkumulert arbeid i materiell eller immateriell form" (Nesse et al., 2016, s. 106). I Bourdieu sin artikkel (1986) om ulike kapitalformer begrenser han begrepet til tre typer: økonomisk kapital, kulturell kapital og sosial kapital. Kort fortalt handler økonomisk kapital om de materielle ressursene en har, som finnes i form av penger eller eiendom (Bourdieu, 1986, s.243). Kulturell kapital er et resultat av en ikke-medviten sosialiseringssprosess der en person sine kunnskaper og holdninger blir utviklet over lenger tid (Nesse et al., 2016, s. 106). Kulturell kapital kan omfatte egenskaper som gir "konkurransfordeler". Bourdieu uttrykker at enkelte ting som folk flest tenker på som medfødte kan være et resultat av investeringen som familien bidrar med i oppveksten, og som senere kan gi "konkurransfordeler" (Nesse et al., 2016, s. 106). I denne oppgaven fokuseres det videre på den sosiale kapitalen.

Bourdieu definerer sosial kapital som “summen av faktiske eller potensielle ressurser som er knyttet til en persons varige nettverk av mer eller mindre institusjonaliserte relasjoner av venner og kjente” (Bourdieu, 1986, s. 248). Bourdieu fokuserer på sosial kapital på individnivå. Definisjonen legger vekt på fordelene ved å bruke sosial kapital som en ressurs for å ivareta sine egne interesser. En forutsetning er at en er klar over hvem som kan hjelpe med det man har behov for (Bourdieu, 1986, s. 250). Anerkjennelse og vedlikehold er dermed et viktig utgangspunkt for den sosiale kapitalen Bourdieu omtaler.

Et eksisterende nettverk er ikke naturlig gitt, og krever investering for at man skal få videre avkastning. Det eksisterende sosiale nettverket en person har, er et produkt av bevisste eller ubevisste investeringsstrategier, utført av individer eller grupper (Bourdieu, 1986, s. 249). Investeringen innebærer å omdanne tilfeldige relasjoner, som eksempelvis de fra nabolaget eller arbeidsplassen, til relasjoner som er nødvendige (Bourdieu, 1986, s. 249). Størrelsen på et individ sin sosiale kapital avhenger av størrelsen på nettverket og hvor lett det kan mobiliseres, og i hvor stor grad av økonomisk, kulturell og symbolsk kapital som er knyttet til individet (Bourdieu, 1986, s. 249). Sosial kapital er dermed aldri helt uavhengig, fordi det krever gjensidig anerkjennelse.

2.4 Mark Granovetter: “The strength of weak ties”

I 1973 publiserte Stanford sosiologiprofessor Mark Granovetter en empirisk artikkel kalt «The Strength of Weak Ties». Inntil da hadde tidligere forskere hovedsakelig fokusert på styrken ved sterke bånd (Granovetter, 1973, s. 1360). Granovetter sin teori baserer seg imidlertid på betydningen av svake bånd. Han mente at svake bånd var viktigere enn sterke bånd når det gjaldt å tilegne seg nye ideer og informasjon. Granovetter påpeker at mennesker man tilbringer mye tid med, allerede sitter med samme informasjon som deg. Dermed er man avhengig av utenforstående bekjente som kan bringe med seg muligheter og informasjon som finnes utenfor vår nærmeste krets. I følge Granovetter sine egne studier er det dermed mer sannsynlig at jobbmuligheter kan komme fra svake relasjoner enn fra nære venner. Teorien er i dag en av de mest kjente og innflytelsesrike studiene om sosialt nettverk (Takahashi & Inamizu, 2014, s. 67).

I et sosialt nettverk har man forskjellige koblinger til andre mennesker. En måte å tenke på enhver person sitt sosiale nettverk, er at man har en indre krets av mennesker som man ofte snakker med og føler seg nær, og en ytre krets av bekjenskaper som man sjelden ser. Granovetter kalte disse to kategoriene for «sterke bånd» og «svake bånd» (Granovetter, 1973, s. 1361). Sterke bånd karakteriseres gjerne som en dypere tilknytning og kan for eksempel være familie og venner. Svake bånd er derimot gjerne eksterne venner eller bekjente. Det eksisterer ikke et åpenbart skille mellom svake og sterke bånd, og styrken kan være vanskelig å måle fordi det har et subjektivt innslag (Granovetter, 1973, s. 1361). Et bånd er dynamisk og endres over tid. En relasjon kan både utvikles og avvikles, og dermed gå fra å være et sterkt bånd til svakt bånd, eller motsatt.

I følge Granovetter kan styrken til et bånd defineres som en kombinasjon av mengden tid, emosjonell intensitet, intimitet, og gjensidige tjenester (Granovetter, 1973, s. 1361). De fire faktorene er til en viss grad uavhengige av hverandre, selv om de åpenbart korrelerer. Avhengig av faktorene kan det dermed sies noe om et bånd er svakt, sterk eller fraværende. I Granovetter sin egen studie kategoriserte han blant annet svake og sterke bånd avhengig av hvor ofte personer med en relasjon møtte hverandre (Granovetter, 1973, s. 1371). I undersøkelsen hadde to personer som møtte hverandre «ofte», det vil si minst to ganger i uka, et sterkt bånd. Mens to kontakter med svake bånd møttes «av og til» eller «sjeldent».

Granovetter hevder at graden av overlapping av to individers nettverk varierer direkte med styrken av deres bånd til hverandre. Poenget er at styrken til båndene i stor grad kan være med på å påvirke våre interaksjoner og resultater. I sin teori legger Granovetter vekt på at «alle broer er svake bånd» (Granovetter, 1973, s. 1364). Svake bånd fungerer dermed som broer mellom to grupper. For fullt ut å forstå hva dette betyr, må man først forstå begrepet bro. En bro er en linje i et nettverk som gir den eneste veien mellom to punkter (Takahashi & Inamizu, 2014, s. 68). En kobling mellom to individer A og B er dermed en bro hvis en sletting av denne koblingen skiller personene i to grupper. Broen mellom A og B vil være den eneste ruten hvor informasjon kan bevege seg fra enhver kontakt av A til enhver kontakt av B (Granovetter, 1973, s. 1364).

Vi kan anta at det eksisterer en gruppe individer med et bånd til enten A eller B eller begge

del. Jo sterke bånd det er mellom A og B, jo mer øker sannsynligheten for at et større antall av individer i gruppen har et bånd til både A og B (Takahashi & Inamizu, 2014, s. 70). Hvis A har et sterkt bånd til eksempelvis både B og C, vil det ifølge Granovetter være høyst usannsynlig at båndet mellom C og B er fraværende. En slik situasjon ses på som en «forbiden triad» (Granovetter, 1973, s. 1363). Granovetter mener at siden A har et sterkt bånd til både A og B, så vil det eksistere et sosialt bånd, enten et svakt eller sterkt, mellom B og C.

Teorien om «The Strength of Weak Ties» kan anvendes i hvordan mennesker bruker sosial kapital, spesifikt nettverk av svake relasjoner, når de skal lete etter jobb. Granovetter forklarer det ved at våre nære venner ofte er i samme sosiale omgangskretser som oss selv, som gjør at tilgangen de har på informasjon gjerne overlapper med det vi selv allerede vet eller kan skaffe. Motsatt vil svake relasjoner gjerne omgås i andre kretser, og vil med dette ha tilgang til informasjon som man selv ikke har (Granovetter, 2005, s. 34). Granovetter nevner empirisk bevis som tyder på at til sterkere båndet er som knytter sammen individer, til likere er de som personer (Granovetter, 1973, s. 1362). På bakgrunn av dette peker Granovetter på Rose Coser sitt argument om at å bygge på de svake relasjonene er mye mer sannsynlig for å bygge broer mellom individer som er forskjellig fra en selv, da de svake relasjonene kobler sammen folk på tvers av sosiale omgangskretser (Granovetter, 1983, s. 204).

I den «svake» sektoren av ens nettverk vil ikke ens relasjoner ha en tilknytning til hverandre, men de vil ha relasjoner som man selv ikke kjenner til. Indirekte kontakter er som regel funnet i denne delen av en persons nettverk. Slike tilknytninger er derfor viktig for egne muligheter til å motta informasjon som man befinner seg sosialt fraværende fra en selv (Granovetter, 1973, s. 1371). Individuelt blir svake relasjoner en viktig ressurs i muligheten for mobilitet, men fra et makroperspektiv spiller slike relasjoner en viktig rolle i å effektivisere sosialt samhold (Granovetter, 1973, s. 1371). Når man starter i ny jobb, eller bytter jobb vil man flytte seg fra et nettverk til et annet, men man danner også en bro som knytter de to nettverkene sammen gjennom en svak relasjon. En slik bro gjør at tilgang på informasjon angående jobbmuligheter og annen lignende informasjon når et bredere spekter av mennesker gjennom en svak relasjon.

Personer med et lite nettverk vil, per definisjon, ha få svake relasjoner (Granovetter, 1983, s. 202). Et nettverk som består av hovedsakelig sterke relasjoner, gjør at man vil være fratatt informasjon fra fjernere deler av det sosiale systemet. Fortrinn på jobbmarkedet kan avhenge av de riktige kontaktene på riktige tidspunkt, derfor vil personer med slike nettverk dermed stå i en svakere posisjon da de er begrenset til informasjonen og kontaktene til deres sterke relasjoner. (Granovetter, 1983, s. 202).

Svake relasjoner er individer man ikke prioriterer i sitt daglige liv, men holder løs kontakt med. Slike relasjoner gir tilgang til ny informasjon og ressurser, men en sterk relasjon vil være mer motivert til å bistå med hjelp, og er oftere tilgjengelig om det er nødvendig. Gruppene som dermed mest bruker svake relasjoner, er de der slike relasjoner omgås i andre kretser enn man selv gjør. Videre vil bruken av svake relasjoner virke mest fordelaktig i de tilfellene er slik relasjonen kan koble en til et individ med høy status (Granovetter, 1983, s. 209).

2.4.1 Kunnskapsgjennomgang

2.4.1.1 Entreprenørskap

Entreprenører trenger tilgang til informasjon, kapital og ferdigheter for å starte selskaper. Noen av disse ressursene har de selv, men de må ofte henvende seg til kontaktene sine. Sosial kapital for entreprenører er kontakter som kan gi nyttig informasjon, og er en viktig faktor når de skal starte noe nytt (Greve & Salaff, 2003, s. 2).

Greve & Salaff refererer til Dyer & Handler sin observasjon av at mange entreprenører har familiemedlemmer eller nære venner som også har startet bedrifter, og at nye entreprenører er mer sannsynlig til å bruke sine sterke relasjoner først, og utnytte den spesielle kunnskapen de sitter på (Greve & Salaff, 2003, s. 6). På den andre siden vil slike sterke relasjoner kunne tilby begrenset tilgang til nyttig informasjon. Forskning understreker derfor viktigheten rundt ens svake relasjoner for å utvide mulighetene for å få tilgang til informasjon, selv om sterke relasjoner gjør det lettere å skaffe informasjon uten å avsette for mye tid og ressurser på å finne informasjonen (Greve & Salaff, 2003, s. 6-7).

2.4.1.2 Migrasjon

Nettverksanalyse har blitt en voksende interesse innenfor sosiale studier. Dette inkluderer studier om migrasjon, og hvordan migranter etablerer seg i nye land. I studiene ser man at migrasjon kan bli sett på som en spesiell form for utvikling av sosiale nettverk (Ryan, 2011, s.708). I en artikkel fra 2011 påpekes viktigheten med bruken av sosial kapital når migranter skal relokalisere seg til nye land, men også nye byer (Ryan, 2011, s. 708). Sosiale kapital, og spesielt kontakter, blir sett på som en vesentlig faktor og innflytelse i avgjørelse om å migrere samt muligheten til å finne jobber, bolig og informasjon etter man har flyttet (Ryan, 2011, s. 709). Videre påpekes det at selv om Bourdieu og Granovetter ikke spesifikt fokuserer sine studier mot migrasjon, har studiene påvirkningskraft på hvordan man skal forstå hindrene migranter møter når de skal starte med å danne nye nettverk (Ryan, 2011, s. 711).

2.5 Betydning av sosialt nettverk for jobbmuligheter

Undersøkelser viser at en person sitt sosiale nettverk spiller en viktig rolle når man skal søke jobb. Et nettverk kan fungere på flere måter i å bidra til å finne jobbmuligheter for sine relasjoner. Gjennom nettverk kan et firma få informasjon på jobbsøkere som har sosial tilknytning til personer som allerede er ansatt (Krauth, 2004, s. 1185). Ansatte får også tidlig innsikt i hvilke stillinger firmaet skal lyse ut, og kompetansen de trenger. Personene i ens sosiale nettverk har gode muligheter til å stille som referanse og fremheve de sidene av deg som jobbsøker, som er godt egnet for en mulig stilling. De beste referansene kommer fra direkte sosiale tilknytninger, som gjør informasjonen firmaer mottar mer troverdig. En referanse har ingen påvirkning på hvordan man er som arbeider, men kan gi en mulig arbeidsgiver innsikt og dermed øke sjansen for en jobb. Dette gjør at en persons sosiale nettverk er verdifullt når man skal søke jobb (Krauth, 2004, s. 1188).

Teorien «The Strength of Weak Ties» har blitt testet gjennom forskning av Granovetter selv. I forskningen observerte han at man oftere finner arbeid gjennom sine svake relasjoner (1983, s. 211). I supplering til Granovetter sin forklaring av svake bånd definerer Liu et al. svake tilknytninger som «social relations requiring little investment» (2017, s. 5). Slike

relasjoner beveger seg ofte i andre omgangskretser, sammenlignet med nære venner som gjerne befinner seg i samme vennesirkel (Krauth, 2004, s. 1200). Når man knytter kontakter skjer dette oftest gjennom sosiale relasjoner som binder to sosiale klynger sammen (Liu et al, 2017, s.5).

Videre fant Granovetter i egen studie fra 1974 at de som fant jobb gjennom sterke relasjoner gjerne hadde opphold i ansettelse i motsetning til de som brukte sine svake relasjoner. Han observerte at individene som mest trengte en jobb ofte så til sine sterke relasjoner for hjelp, da de var lettere å få tak i, men tilgangen de hadde på informasjon var begrenset, som førte til en periode uten arbeid (Granovetter, 1983, s. 211). Et annet syn på jobbsøking kom gjennom Murray, Rankin og Magill sin undersøkelse fra 1981 på sosial og psykisk vitenskap. Undersøkelsen viste at majoriteten av individer fant sine jobber gjennom sterke, og ikke svake relasjoner (Granovetter, 1983, s. 211).

Blau, Duncan og Featherman fant at nytten av svake relasjoner hadde en sammenheng med høy yrkesstatus i de tilfellene der relasjonene kobler dem til et individ som er høyt plassert i firmaet (Granovetter, 1983, s. 207). Dette støtter Granovetter i sin uttalelse om at svake relasjoner er mer effektive i å nå høyt plasserte individer, og dersom dette er en mulighet er svake relasjoner foretrukket foran sterke (Granovetter, 1983, s. 207).

2.6 Anvendelse av teori i vår analyse

Bourdieu definerer sosial kapital som "summen av faktiske eller potensielle ressurser som er knyttet til en persons varige nettverk av mer eller mindre institusjonaliserte relasjoner av venner og kjente" (Bourdieu, 1986, s. 248), og legger vekt på anerkjennelse og investering som en stor del av potensiell avkastning. Mark Granovetter presenterte i 1973 en teori om styrken ved svake bånd. Han la særlig vekt på hvordan svake bånd har en annerledes omgangskrets enn oss selv, og man har derfor større muligheter for å koble sammen mennesker gjennom slike relasjoner.

Når vi videre i analysen skal tolke funnene våre opp mot teori, vil vi benytte oss av teoriene til Bourdieu og Granovetter. Vi vil fokusere på hvordan informantene anerkjenner og

investerer i egen sosial kapital, og i hvor stor grad de benytter sine svake relasjoner for å få koblinger til andre omgangskretser. I videre anvendelse av Mark Granovetter sin teori "The Strength of Weak Ties" vil vi benytte begrepene bånd og relasjoner om hverandre.

3. Metode

For å frembringe gyldig og troverdig kunnskap om virkeligheten, må vi som forskere ha en god strategi for hvordan vi går frem (Jacobsen, 2021, s. 15). Metode er måten vi går frem for å belyse en problemstilling innen samfunnsvitenskap (Mehmetoglu, 2004, s. 17). Gjennom bruk av metode unngår vi å la alt være opp til tilfeldighetene, og følger en bestemt vei mot resultatet. I dette kapitlet skal vi begrunne vårt valg av samfunnsvitenskapelig metode, og utdype tilnærmingen og gjennomføringen av forskningsprosessen. Vi vil til slutt foreta en vurdering på kvaliteten til dataene vi har samlet inn.

3.1 Utforming av riktig metode

I den samfunnsvitenskapelige metodelæren skilles det mellom kvantitativ og kvalitativ metode. Formålet med kvalitativ forskning er å gå inn i dybden for å oppnå en mer helhetlig forståelse av en spesifikk kontekst. Kvantitativ metode derimot benyttes når målet er å skape sammenheng mellom årsak og virkning, og å velge forskningsdesign som muliggjør generalisering (Mehmetoglu, 2004, s. 17).

Kvalitativ metode er særlig hensiktsmessig å ta i bruk når man skal studere noe som det finnes lite forskning på fra før av (Mehmetoglu, 2004, s. 21). Denne oppgaven har som mål å kartlegge hvordan sosial kapital, da spesielt sosialt nettverk, påvirker studenters tilnærming til praksis ved økonomi og administrasjon utdanningen ved HVL. Dette kunne blitt gjennomført ved hjelp av konkret datainnsamling. Likevel er vår antakelse at vi ved bruk av kvalitativ metode vil få langt mer utfyllende informasjon om hva praksis har å si for studenter ved økonomi og administrasjon. Vi ønsker å danne oss et helhetlig bilde og da trenger vi detaljerte beskrivelser som kan hentes inn gjennom bruk av intervju. Ved å

benytte oss av en kvalitativ metode kan vi dermed gå dypere inn i hvilken grad studenters sosiale bakgrunn spiller en rolle i deres forhold til å ha praksis, hvor viktig studentene synes et tilbud om praksis er, og hvorfor eller hvorfor ikke studentene ønsker praksis.

3.2 Valg av forskningsdesign

Videre må vi identifisere hvilket forskningsdesign vi ønsker å benytte i undersøkelsen. Forskningsdesignet er med på å avgjøre hva og hvem som undersøkes, og hvordan man undersøker (Johannessen et al., 2021, s. 265). Innenfor den kvalitative metoden er det mange ulike forskningsdesign der Johannessen et al. (2021, s. 56) trekker frem etnografi, fenomenologi og casestudier som noen av de mest fremtredende forskningsdesignene.

3.2.1 Case

Hvordan man skal avgrense empirisk arbeid når man holder på med forskningsprosjekter er en utfordring. I kvalitativ forskning vil ikke man ikke være like interessert i generalisering, som gjør at avgrensingen av oppgaven og utvalget man undersøker, må være godt begrunnet (Tjora, 2012, s. 34). Tjora presenterer to grupper av strategier for å avgrense forskningsprosjektet: én/flere caser eller kriterieutvalg. (Tjora, 2012, s. 34)

Et kriterieutvalg er når man velger, eller inviterer deltakere på bakgrunn av noen kriterier. En case derimot er en undersøkelse der undersøkeren bruker allerede gitte grenser for hva og hvem undersøkelsen skal inkludere og ekskludere (Tjora, 2012, s. 35). Valget mellom casestudie og kriterieutvalg avhenger av problemstilling. Hovedregelen er at man benytter seg av en casestudie når man vil utvikle kunnskap om selve casen, men bruker kriterieutvalg når man undersøker noe som er knyttet til deltakerne som kan undersøkes uavhengig av en eksisterende avgrensning. For vår oppgave ble det mest naturlig å fastslå dette som en case da vi ville undersøke kunnskap rundt mobilisering av nettverk og praksis. Videre hadde vi en allerede underliggende avgrensning av det potensialet utvalget vårt, som vi var avhengig av i studiet (Tjora, 2012, s. 35).

I en casestudie er det videre viktig å definere hvilket nivå av undersøkelsen som utgjør casen. Yin forklarer at hva som er casen kommer frem av forskningsspørsmålet man undersøker (Bukve, 2016, s. 123). Videre utdyper Bukve (2016, s. 123) at forskningsspørsmålet må knyttes til det overordnede formålet med undersøkelsen, og forklarer derfor at hva som er casen avhenger av formålet med prosjektet. Han kommer med et eksempel der det undersøkes hvordan lærer oppfatter rektor som leder. Som en enkelt casestudie vil casen være rektor som skoleleder. Prosjektet kan også bli sett på som en flercasestudie, der lærerne blir hentet fra forskjellige skoler. Ved å også stille lærerne spørsmål om hvordan de trives i jobben som retter virksomheten mot den enkelte lærer og ikke læreryrket. Slik kan man avdekke variasjoner og fellestrekk mellom casene (Bukve, 2016, s. 123).

På bakgrunn av eksempelet Bukve kommer med, ble det derfor naturlig at vår studie også falt inn under en flercasestudie. Våre informanter kommer fra tre forskjellige campuser, der de får spørsmål knyttet til nettverket sitt, og tanker rundt praksis. Etter Bukve sin tanke (2016, s. 123) ender vi dermed opp med 9 caser som er direkte rettet mot informantene våre, der vi kan se etter fellestrekk.

3.2.2 Individuelle intervju

Intervju er en av metodene som brukes oftest ved innhenting av kvalitative data (Bryman, 2012, s. 466). Et intervju kjennetegnes ved at forskeren og informanten har en dialog med et formål. Dataen som samles inn kommer i form av ord og setninger, som videre skal analyseres. Ved å benytte intervju kan man som forsker få innsikt og gå i dybden i menneskers meninger, persepsjon, argumenter og vurderinger (Mehmetoglu, 2004, s. 67). Fordelen ved å benytte et ansikt-til-ansikt-intervju er at man er til stede med informanten og kan observere kroppsspråk, ansiktsuttrykk og tonefall, noe som vil være en fordel når man kommer til analysedelen. Likevel kan et slikt intervju by på utfordringer i form av at man som intervjuer kan påvirke informanten.

3.2.3 Semistrukturert intervjuguide

I metodelæren skiller det mellom strukturert, semistrukturert og ustrukturert intervju. Forskjellen med disse typene går ut på hvor stor frihet intervjueren har over spørsmålene som stilles. I strukturerte intervjuer bruker forskeren en formell strukturert intervjuguide, som følger forhåndsbestemte spørsmål som stilles til hver informant på den samme måten (Mehmetoglu, 2004, s. 68). I motsetning til strukturerte intervjuer, brukes det i ustrukturerte intervjuer åpne spørsmål, og det er fokus på å følge intervjuobjektet sin fremstilling. Ved bruk av semistrukturert intervju tar forskeren utgangspunkt i en intervjuguide som har en liste av spørsmål eller spesifikke temaer som skal dekkes (Bryman, 2012, s. 468). Likevel kan spørsmålene sin rekkefølge variere, og man kan stille oppfølgingsspørsmål som ikke er inkludert i intervjuguiden.

Ved utarbeidelse av en intervjuguide hadde vi noen faste områder vi ville gjennomgå under hvert intervju. Samtidig ønsket vi at det skulle være åpenhet for ulike oppfølgingsspørsmål, og at hver informant skulle få mulighet til å trekke frem det de synes er viktig. Dermed falt det oss naturlig inn å anvende en semistrukturert intervjuguide. På denne måten får vi dekket spesifikke hovedtema, men samtidig større åpenhet til å spørre om videre spørsmål dersom det skulle være relevant.

Vi valgte å bygge opp intervjuguiden (vedlegg 1) etter ulike tema. Under hvert tema hadde vi noen hovedspørsmål, etterfulgt av tilleggsspørsmål. Fordelen med en semistrukturert intervjuguide er at man bevarer kontroll på hovedtemaene. Etter at det hadde blitt utviklet en semistrukturert intervjuguide, testet vi den ut på hverandre og på en av våre medstudenter. Vi testet intervjuguiden for å fjerne unødvendige spørsmål og uklarhet. Vi ville forsikre oss om at spørsmålene var gode og relevante. Testingen førte til at vi lett fikk øye på spørsmål som vi synes manglet og som dermed ble lagt til.

3.3 Utvalgsstrategi

I kvalitativ forskning er det ikke like hensiktsmessig å bruke sannsynlighetsutvelging, men heller formålsutvelging. Formålsutvelging vil si at når man velger utvalget sitt skjer dette med et klart mål i tankene (Mehmetoglu, 2004, s. 64).

Problemstillingen avgrensner miljøet for vår undersøkelse til studenter som studerer økonomi og administrasjon ved HVL. HVL har per dags dato tre campuser som tilbyr økonomi og administrasjon; Sogndal, Bergen og Haugesund. Blant campusene er det ulikheter i hvor vanskelig det er å komme inn på studiet. Tall fra Samordna opptak viser at det i 2021 var en del vanskeligere å komme inn i Bergen, i forhold til de andre campusene (Samordna opptak, 2021). Campusene varierer både i størrelse og antall studenter. Tilgjengelighet for praksisplasser kan derfor være forskjellig fra hvor studentene har valgt å studere.

For å få et innblikk i hvilke tanker HVL sine studenter har om praksis valgte vi å intervjuere studenter på hver campus. Da vi ikke kunne ha for mange intervjuobjekter falt valget på tre personer fra hver campus, til sammen ni informanter (vedlegg 2). Valget falt videre på førsteårsstudenter da de enda ikke har hatt valgfag, men har vært gjennom alle fagområdene, og dermed etablert seg en tanke om studiet.

Siden sosial kapital, og da spesielt sosialt nettverk, er noe man bygger seg opp over tid, var det viktig at vi fikk et spenn i alder på de vi skulle intervju. En variasjon i alder sikrer at vi sannsynligvis møter informanter med blant annet ulik bakgrunn, livssituasjoner, og tidligere erfaring. På denne måten kan vi også bedre sikre at vi møter informanter med et relativt stort nettverk, men samtidig de som ikke har utviklet et like stort og variert nettverk. Informantene vi intervjuet var i en alder av 19-35 år. Informantene fordelte vi likte mellom kjønn: 5 menn og 4 kvinner.

3.4 Datainnsamling

Rekruttering av informanter foregikk ved å sende ut forespørsel til førsteårsstudenter ved HVL i Bergen, Haugesund og Sogndal. I Haugesund fikk vi hjelp av en lærer som tok kontakt

med tre studenter for oss. I Sogndal tok vi selv kontakt med tre studenter. I Bergen ble det først sendt ut kunngjøringer til alle studentene der de frivillig kunne velge å stille til intervju. Dessverre fikk vi lite respons, og tok kontakt med en student som hadde kontakt med førsteårsstudenter i Bergen. Til slutt fikk vi da tre frivillige kandidater fra hver campus. Deretter avtalte vi tid for gjennomføring av intervjuene. Datainnsamlingen startet vi med i begynnelsen av mars. Åtte av ni intervjuer har blitt gjennomført ved å fysisk møte studentene ansikt-til-ansikt på deres tilhørende campuser. Vi valgte å møte informantene på en rolig plass, slik at det ikke ble skapt en stressende atmosfære. Vi unngikk da støy som kunne gjøre informantene ukonsentrerte, og rette oppmerksomheten vekk fra intervjuet. Det ene intervjuet ble gjennomført over Zoom, etter som at informanten ikke kunne møtes fysisk likevel. Intervjuene sin lengde varierte i fra omtrent 20 til 50 minutt.

Vi startet alle intervjuene med å presentere oss selv, og fremlegge et samtykkeskjema som måtte signeres. Før selve intervjuet startet gikk vi kort gjennom formålet med prosjektet og hvordan opplysningene vil brukes og oppbevares. Blant annet ble det forklart at all informasjon vil bli behandlet anonymt. Under intervjuene tok vi lydopptak, for å sikre at vi konkret skulle få med alt informanten fortalte. Vi orienterte om at det ble benyttet lydopptak på forhånd, og når det ble skrudd av og på. Informantene ble også informert om at lydopptakene ville bli slettet umiddelbart etter transkribering.

Begge forskerne har i intervjuprosessen hatt rollene som observatør og intervjuer. Som intervjuere har vi hatt fokus på å innta en lyttende posisjon. Vi har uten å avbryte i noen særlig grad stilt relevante oppfølgingsspørsmål underveis, spesielt når informanten kommer innpå noe som er interessant, men som personen ikke selv går videre på. Ved flere anledninger har vi måtte grave litt mer for å få utfyllende svar om den informasjonen vi ønsker. Utfordringen oppstod gjerne når informantene ikke hadde så mange tanker rundt temaet, noe som førte til at vi stilte flere underspørsmål. Likevel prøvde vi å ikke stille for ledende spørsmål som kunne styre svarene i en eller annen retning eller påvirke intervjuobjektene. Vi har under intervjuet engasjert oss og gitt bekræftelse på at vi forstår hva informanten forteller, i form av nikking, smil og øyekontakt. Avslutningsvis ble informantene også spurt om de ønsket å legge til noe som de ikke hadde fått sagt under intervjuet.

3.5 Kvalitetssikring

I forskningsprosjekter er det viktig at man sikrer gyldigheten til resultatene man finner. Kravet til kvalitet i kvalitative undersøkelser er knyttet til forskerens evne til å reflektere over samspillet mellom forskningen og de resultater som presenteres (Jacobsen, 2021, s. 246). For å vurdere og holde oss kritisk til kvaliteten på studien vil vi dermed gå nærmere inn på flere kvalitetskriterier. Vi vil se på intern og ekstern validitet, som sier noe om undersøkelsens troverdighet og overførbarhet. Deretter reliabilitet som går ut på undersøkelsens pålitelighet, og bekreftbarhet som viser objektiviteten til funnene.

3.5.1 Troverdighet - Intern validitet

Troverdighet er tilliten man setter til funn og resultater i en undersøkelse (Mehmetoglu, 2004, s. 145). Videre peker Jacobsen (2021, s. 228) på at det skal foreligge samsvar mellom virkeligheten og vår fremstilling av virkeligheten.

Askheim & Grennes (2008, s. 24) trekker frem metodetriangulering for å sikre troverdigheten til resultatene man finner. Vi har bare benyttet oss av dybdeintervjuer i vår innsamlingsmetode og har dermed ikke brukt andre innsamlingsmetoder for å kvalitetssikre det vi finner. For å motvirke dette, og fremdeles øke troverdigheten til våre funn, har vi i intervjuene stilt informantene oppfølgings spørsmål for å forhindre potensielle feiltolkninger av utsagnene de kommer med. Ved å transkribere intervjuene har vi forsikret oss om at det som gjengis fra informantene er korrekt, og at sitater ikke blir feilskrevet.

For å bedre øke forskningens troverdighet er det nødvendig å foreta en kritisk drøfting av informantens evne til å komme med riktig informasjon om det vi undersøker (Jacobsen, 2021, s. 230). Alle informantene er her førsteårsstudenter på økonomi og administrasjon ved HVL, som gjør at alt av datainnsamling kommer fra førstehåndskilder. Videre har vi forsikret informantene om at de i oppgaven vil være totalt anonymiserte. Slik har vi, så godt det lar seg gjøre, forhindret at informantene ikke kommer med usannheter under intervjuene.

3.5.2 Overførbarhet - Ekstern validitet

Overførbarhet i kvalitativ forskning tilsvarer kriteriet man stiller angående ekstern validitet i kvantitativ forskning (Mehmetoglu, 2004, s. 145). En kvalitativ studie vil ikke muliggjøres med tilfeldig utvalg og sannsynlighetsresonnement slik som i en kvantitativ studie. I kvalitative studier måler man derfor overførbarhet ved at forskeren detaljert beskriver prosjektet og situasjoner rundt det som er forsket på, for at man kan vurdere hvor anvendbare konklusjonene er i lignende situasjoner (Mehmetoglu, 2004, s. 146). Da målet ved slik forskning ikke er å generalisere funnene, vil derfor overførbarhet fokusere på generelle funn i lignende situasjoner.

Vi undersøkte en enkelt case og det er derfor vanskelig å overføre det vi finner til å gjelde andre fenomener. Hensikten vår med undersøkelsen var heller ikke å generalisere sammenhengen mellom nettverk og praksis slik at det skulle gjelde alle, men se hvordan en potensiell sammenheng påvirker studentene ved økonomi og administrasjon på HVL. På bakgrunn av at vårt hovedfokus ikke lå i å overføre fra utvalget til alle, vil undersøkelsen ha noen svakheter når det kommer til kvalitetssikring gjennom overførbarhet. Noe som derimot styrker overførbarheten, er at det er kjennetegn i empirien som vi kan trekke tilbake til teorien vi har benyttet oss av. Disse kjennetegnene kan benyttes på andre områder som omhandler nettverk enn bare de som angår studenter ved HVL sin tilnærming til praksis.

3.5.3 Pålitelighet - Reliabilitet

Reliabilitet gir uttrykk for undersøkelsen sin pålitelighet. Undersøkelsens reliabilitet handler om at "den kritiske leseren skal bli overbevist om at forskningen er utført på en tillitvekkende måte" (Repstad, 2007, s. 134). For oss er det viktig å skape pålitelighet til prosjektet vårt, noe vi ønsker å gjøre ved å presentere fremgangsmåten for hele forskningsprosessen på en åpen og utfyllende måte. Ved å redegjøre for hvordan undersøkelsen ble gjennomført, og forklare nøye hvordan vi har gått frem vil det styrke studiens reliabilitet.

En annen fordel vi drar nytte av er at vi selv er studenter ved HVL, og studerer lignende studie som det informantene gjør. Vår bakgrunnskunnskap om studiet og livet som student gjorde at vi kunne formulere mer nøyaktige spørsmål for å bedre sikre at det vi undersøkte var det informantene ble spurt om. God kunnskap om temaet man undersøker drar også Tjora (2004, s. 204) frem som en måte å øke undersøkelsen påliteligheten på. Vi har vært to personer til stede under hele undersøkelsesprosessen, og har gjennomført hvert intervju sammen. Videre har vi vært to personer som har tolket og analysert datamaterialet sammen. Dermed har vi sikret flere synspunkter, som gjør at vi kan diskutere og bli enige om hva vi har sett og hørt under intervjuene.

3.5.4 Bekreftbarhet - Objektivitet

Bekreftbarhetskriteriet tilsvarer kravet til objektivitet i kvantitativ forskning. I kvalitativ forskning går dette kriteriet ut på at det er viktig materialet som blir fremstilt ikke virker som forskerens egne subjektive meninger, men konklusjoner trukket av funnene i studien (Johannessen et al, 2021, s. 258-259).

Forståelsen som er resultatet av et prosjekt, kan støttes av tolkning basert på annen forskning (Repstad, 2007, s. 134). Problemstillingen vi har sett på er lite undersøkt fra før av, som medfører at det er minimalt med tidligere resultater vi kan støtte våre funn på. Dette kan svekke bekræftbarhet til undersøkelsen. For å motvirke dette har vi gjennom hele intervjuprosessen tatt utgangspunkt i samme intervjuguide. På denne måte får vi mest mulig utfyllende svar på spørsmålene og mye informasjon rundt det vi undersøker. En intervjuguide er også med på å sikre at vi holder oss innenfor hovedtemaene og ikke går for mye utenfor konteksten av de temaene vi vil ha svar på. Vi drar nytte av direkte sitater og det vil dermed foreligge en direkte kobling mellom våre funn og det informantene har sagt i intervjuene.

3.6 Analyseprosessen

I den første delen av analysen er hovedoppgaven å beskrive det materialet vi har fått inn gjennom intervjuene (Jacobsen, 2021, s. 199). Å hoppe frem og tilbake i lydopptaket er tidkrevende, og transkribering er dermed nødvendig for å lettere kunne bevege seg frem og tilbake. En slik dokumentering av rådata innebærer en full utskrivning av intervjuet. Våre intervju ble transkribert, og lydopptakene ble slettet etter bruk. Etter at alle intervjuene var ferdig transkribert satt vi i gang med fortolkningen av datamaterialet. Målet nå var å identifisere meningsinnholdet i intervjuene.

Vi startet først med å lett lese gjennom alle transkriberingene for å få et helhetsinntrykk av datamaterialet. Vi lette nokså usystematisk etter ulike sammenhenger og tema som gikk igjen hos flere av informantene. På denne måten fikk vi en mer overordnet oversikt over innholdet i intervjuene, og hva som ville være mer relevant og gå i dybden på. Under gjennomlesningen av transkriberingene noterte vi oss ned sentrale ord relatert til vår problemstilling. Disse ordene ble en del av vår kodebok, som vi brukte for å grundigere gå gjennom datamaterialet. Når vi har valgt ut de ulike kodeordene er det fordi vi mener at de danner et godt utgangspunkt for den videre bearbeidingen. I tillegg til å notere ned relevante ord fra datamaterialet, gikk vi også gjennom intervjuguiden og teorigrunnlaget vårt, for å se etter felles tema. Fordelen med koding er at man forenkler og strukturerer, noe som reduserer uoversiktlig informasjon. Under kodeprosessen noterte vi også ned flere relevante sitater som illustrerer informantens beskrivelser, og som kunne bli brukt senere.

Etter å ha kodet transkriberingene, begynte vi å systematisere og gruppere informasjon. Vi fant tre relevante hovedkategorier og tilordnet deretter enhetene til de ulike kategoriene. En slik prosess handler om å ta informasjon fra en analyse av den enkelte enhet, til en analyse på tvers av enhetene (Jacobsen, 2021, s. 211). Ved tilordning av enhetene i kategoriene hadde vi fokus på å finne likheter og ulikheter mellom de ulike personene. Denne delen av analysen handler om å trekke forbindelser og sammenhenger. Kategoriene er begrunnet ut ifra informasjon som kommer fram gjennom datamaterialet vårt.

3.7 Forskningsetikk

Forskningsetikk spiller en viktig rolle i alle former for kvalitative studier. Uansett hvilken type datainnsamling som brukes, vil etiske prinsipper være viktige å overholde (Fangen, 2015). Blant annet er det viktig med konfidensialitet, informert samtykke og å ivareta informantenes anonymitet.

Før intervjuene ble foretatt ble det sendt inn en søknad til Norsk senter for forskningsdata AS (NSD). NSD avgjorde at håndteringen av personopplysninger i denne studien var i samsvar med personvernregelverket, og at det dermed kunne gjennomføres. Det ble utarbeidet en samtykkeerklæring, som alle informantene fikk utdelt. Som hovedregel skal forskningsprosjekter som forutsetter aktiv deltagelse bare settes i gang etter deltakernes informerte og frie samtykke (Tjora, 2012, s. 40). I samtykkeerklæringen ble det informert om oppgavens formål og hvordan dataene ble håndtert i forhold til deres personvern. Alle informantene bekreftet skriftlig sitt samtykke til å delta i prosjektet.

Sogndal er en liten bygd der det er vanlig å kjenne hverandre blant studentene. Da vi selv er studenter ved campus Sogndal er det mange av studentene vi vet hvem er og har en relasjon til. En av oss er dette semesteret studentassistent for førsteårsstudentene på økonomi og administrasjon for andre gang, og har kjennskap til studentene. Dette førte til at studentene som ble intervjuet fra Sogndal er studenter vi "kjenner" til på forhånd, og har relasjoner til. Slike relasjoner kan være en fordel, da det kan gjøre det lettere for intervjuobjektene å åpne seg til oss (Repstad, 2007, s. 82). Likevel kan det føre til at noen spørsmål ikke blir svart like utdypende, da vi allerede kjenner til noen av svarene fra før av. Relasjonen til intervjuobjektene kan også ha ført til at de har kunnskap om problemstillingen og svarer deretter på en slik måte vi ønsker. (Repstad, 2007, s. 83).

Ved bruk av kvalitative intervjuer er det viktig å ivareta integriteten til informantene som intervjues, både under selve intervjuet og i ettertid (Fangen, 2015). I oppgaven vår har vi etter beste evne anonymisert gjenkjennelige detaljer. Vi har valgt å ikke spesifisere hvilken informant som sier hva, for å bedre bevare deres anonymitet. I deltagende observasjon er det lett å blande informantens sine tolkning med våre egne tolkninger, og dette er dermed

noe vi har vært oppmerksomme på (Fangen, 2015). Vi har for å unngå uklarhet, fortolket informantenes uttalelser, for å deretter gjengi utsagn fra informantene som støtter opp under våre tolkninger.

3.8 Oppsummering av metode

Oppgaven baserer seg på en kvalitativ flercasestudie. Vi har ved bruk av en semistrukturert intervjuguide gjennomført ni individuelle dybdeintervjuer. Utvalget består av førsteårsstudenter ved økonomi og administrasjon studiet på HVL, fra Bergen, Sogndal og Haugesund. Intervjuene sin lengde varierte i fra omtrent 20 til 50 minutt. Vi har vurdert og holdt oss kritiske til studien vår, ved bruk av fire kvalitetskriterier.

4. Analyse og drøfting av data

4.1 Interessen for praksis

I dagens samfunn er det en politisk interesse rundt økt arbeidsrelevans i høyere utdanning. Regjeringen uttrykker i stortingsmeldingen om økt arbeidsrelevans i utdanning, at de ønsker å "tilrettelegge for et bredere og mer systematisk samarbeid mellom høyskoler og universiteter og virksomheter i ulike sektorer for å styrke arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning" (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 7). Med bakgrunn i ønsket om praksis og relevant arbeidserfaring satt NOKUT i gang prosjektet «Operasjon praksis 2018-2020». Under prosjektperioden ble det gjennomført flere undersøkelser i forbindelse med praksis i høyere utdanning. Prosjektets formål var å samle og systematisere kunnskap om praksis, som kunne være med på å bidra til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring (Helseth et al., 2019, s.2). Særlig rettes det oppmerksomhet mot både fordelene og utfordringene praksis fører med seg.

Nasjonalt Råd for Økonomisk-Administrativ utdanning (NRØA) legger føringer på studieoppbyggingen ved å fastsette minstekrav om faglig innhold (Solstad & Olsen, 2017, s. 98). Ved økonomi og administrasjon studiet fokuseres det på fire fagområder i planene; samfunnsøkonomi, bedriftsøkonomisk analyse, administrasjonsfag og metodefag.

Studieplanene søker å kombinere fokus på bredde og fordypning, men det finnes lite forskning på hvordan utdanningsinstitusjoner som tilbyr økonomisk og administrative studier tilrettelegger for studentenes helhetsforståelse (Andreassen et al., 2017, s. 254). Forskning viser derimot at studieplaner for disse bachelorprogrammene har fokus på dybdekunnskap knyttet til et fagområde (Solstad & Olsen, 2017, s. 98). Selv om studentene møter hovedområdene, er det likevel mest fokus på enkeltemner, noe som gjør det vanskelig å forstå hvordan alt henger sammen.

I dagens arbeidsliv må bedrifter kunne håndtere en virkelighet preget av endringer og usikkerhet. Å forstå hvordan man kan bruke sin teoretiske kunnskap for å løse praktiske problemstillinger blir dermed stadig mer viktig, spesielt fordi slike problemstillinger ofte ikke knytter seg til bare et fagområde. En ekstern praksis vil kunne være et viktig virkemiddel for å få en helhetsforståelse. Under en praksisperiode kan studenter få muligheten til å kombinere erfaring i fra det virkelige arbeidsliv med det teoretiske man lærer på skolen. Læring er en prosess der erfaring og refleksjon står sentralt, og det er i arbeidslivet lærdom oversettes til praksis (Solstad & Olsen, 2017, s. 99). Praksis er allerede en sentral læringsarena ved mange andre utdanninger. Praksis har lengst tradisjon ved profesjonsutdanningene, men blir i stadig større grad tatt i bruk i også andre utdanninger (Meld. St. 16 (2020-2021), s. 60).

Studentene i denne undersøkelsen har en veldig positiv holdning til praksis. Flertallet av informantene gir uttrykk for at de ønsker praksis som en del av økonomi og administrasjon studiet. Det er imidlertid variasjon i tilbakemeldingene på i hvor stor grad de har tenkt over det manglende praksistilbudet ved utdanningen tidligere. Selv om noen av informantene tidligere ikke har tenkt over det manglende praksistilbudet, konkluderer alle med at dette hadde vært til fordel for studieprogrammet. Informantene sin interesse for praksis ved studiet er dermed høy.

Informantene peker ut mange fordeler som vil være viktige ved en eventuell praksisperiode. Mye av det som blir nevnt er temaer som går igjen hos flere av informantene. Spesielt vektlegger de fordeler som praksis kan bidra med når de etter bacheloren skal ut på arbeidsmarkedet. En praksisplass bidrar med å få "en fot innenfor" når studentene senere

skal søke på relevante jobber, og vil kunne forberede dem til å være i arbeidslivet. Praksisperioden blir sett på som en samlingsplass der de kan opparbeide seg referanser og gir sosialisering inn i profesjonen. Av NOKUT sin rapport fremgår det at studenter verdsetter praksis for de ferdighetene, kunnskapene og kompetansen den gir dem om deres fremtidige arbeidsliv (Helseth et al., 2019, s. 4). Alle våre informanter uttaler også at en praksisperiode vil være en stor fordel for å se hvordan teorien de lærer i forelesning henger sammen med arbeidslivet, og at dette er noe flere savner på studiet. NOKUT sine analyser viser at integrasjon av praksis og teori er den mest vesentlige faktoren for studenters læringsutbytte, men samtidig er det også en av de mest krevende (Helseth et al., 2019, s. 22).

Derimot er det to informanter som skiller seg ut fra flertallet. Disse informantene ønsker selv ikke tilbudet om praksis, men er enig med flertallet om at et praksistilbud hadde vært verdifullt. Disse informantene er tydelig på at de begge har en livssituasjon som gjør at praksis hadde blitt tidkrevende og ikke ville passet inn i deres hverdag. Dette er godt oppsummert ifølge en av informantene: "Med både jobb, familie og praksis. Så blir det nok, det kan bli mye". For informantene blir behovet for en eventuell praksis dekket gjennom det de driver på med i hverdagen. Dersom et praksistilbud på økonomi og administrasjon skulle blitt en realitet uttrykker informantene at det måtte vært fleksibelt og godt tilrettelagt for dem.

4.2 Studentene sitt nettverk i tilnærming til praksisplass

Informantene er fordelt på alle de tre campusene som tilbyr økonomi og administrasjon. Informantenes alder varierer i fra 19-35 år, som gjør at informantene er på ulike stadier i livet. Noen kommer rett fra videregående, mens andre er allerede godt etablert med jobb og familie. Det store spriket i alder gjorde at det ble en tydelig forskjell i tidligere erfaring fra arbeidslivet.

Informantene hadde ulike tilnærminger til bruken av sin sosiale kapital når de ble spurt om hvordan de hadde gått frem for å finne seg en praksisplass. Responsen varierte fra informant til informant i hvor kjent de tidligere har vært med bruken av sosial kapital, spesifikt nettverk, tidligere i arbeidslivet. Denne manglende erfaringen vil påvirke hvordan

informantene bruker nettverket sitt når de skal finne seg en praksisplass. Forskjellene i erfaring gjorde at vi så en tydelig ulikhet i hvilken grad informantene var innforstått med hvor stort eget nettverk var. De som hadde lite eller ingen erfaring med å tidligere benytte nettverket sitt, hadde et mer snevert syn på hvem som var en del av eget nettverk. Hos disse informantene ble ikke noen utenfor det man anser som sterke relasjoner inkludert når spurt om å utdype om nettverk (Granovetter, 1973). Informantene som hadde mer erfaring var derimot raskere til å dra inn sine svake relasjoner (Granovetter, 1973). Slike ulikheter gjorde at den største forskjellen hos informantene lå i hvordan de anerkjente sin egen sosiale kapital, og da spesielt hvem de regner som en del av nettverket sitt (Bourdieu, 1986).

En slik forskjell påvirker også i hvor stor grad informantene er kapable til å dra nytte av nettverket sitt når de trenger hjelp. Informantene var delt når det kom til hvordan de hadde brukt nettverket sitt for å skaffe seg en praksisplass. Noen hadde ikke noe problem med å ta kontakt med kjente, andre var mer komfortabel med å bare kontakte familie og kjente, mens de siste ikke var direkte klar over hvordan nettverket fungerer. Som tidligere nevnt trekker Bourdieu frem kunnskap om eget nettverk som en forutsetning for å fordelaktig kunne bruke eget nettverk (Bourdieu, 1986). Den manglende kunnskapen om eget nettverk, og dermed manglende ressurser til å dra nytte av nettverket blir støttet av Bourdieus sine uttalelser om hvordan en persons sosialt nettverk opererer. Størrelsen på våre informanternes sosiale kapital er avhengig av en anerkjennelse fra dem selv og hvor lett de har for å mobilisere nettverket sitt (Bourdieu, 1986). På bakgrunn av den tydelige forskjellen i underliggende kunnskap om sin egen sosiale kapital, og hvordan man kan bruke nettverk til sin fordel ble det naturlig å dele informantene inn i ulike kategorier.

Da forskjellene hos informantene lå i graden av kunnskap, og hvordan mobilisere sin sosiale kapital, ble kategoriene basert på fellestrekk i kunnskap og "utnyttelse" av eget nettverk. Det var også en merkbar forskjell i de som var klar over eget nettverk og villig til å bruke det, og de som var klar over nettverket sitt, men ikke ønsket å dra nytte av dette. Sett sammen med informantene som manglet kunnskap om eget nettverk falt informantene naturlig innenfor tre ulike kategorier; "Har, og vil nytte", "Har, men vil ikke nytte" og "Vet ikke, kan ikke".

4.2.1 “Har, og vil nytte”

Alle informantene fikk spørsmål om hvordan de hadde gått frem for å finne seg en praksisplass dersom dette skulle blitt relevant i løpet av studiet. Majoriteten av informantene viste på en eller annen måte interesse i å benytte seg av nettverket sitt som en løsning. Disse informantene har alle et eksisterende nettverk de er villig til å bruke som utgangspunkt for å finne en praksisplass og utgjør dermed informantene i denne kategorien. Det forelå derimot en forskjell blant informantene i hvor komfortabel de var med å dra nytte av hele eller bare deler av nettverket sitt. Dersom en informant var villig til å ta i bruk hele nettverket sitt inkluderte dette både sterke og svake relasjoner (Granovetter, 1973). At en informant er villig til å ta i bruk svake relasjoner tilsier at de er villig til å nå ut i alt fra sin nærmeste krets til venners venner. Noen av informantene var derimot ikke like åpne for å ta i bruk svake relasjoner, og ville helst holde seg til sin nærmeste krets (Granovetter, 1973). Selv om alle informantene i denne kategorien var åpne for å ta i bruk sine sosiale nettverk, var det forskjeller i hvor komfortabel de var med å ta i bruk hele nettverket. Denne forskjellen utgjør et skille blant informantene innenfor denne kategorien, og gjør at vi videre deler kategorien opp i to underkategorier.

4.2.1.1 Sterke og svake bånd

Innenfor denne underkategorien finner vi de informantene som anerkjenner at de har et nettverk, og som er villige og åpne til å bruke hele nettverket sitt. At informantene er villige til å bruke hele nettverket sitt, vil si at de er komfortable nok til å kunne ta kontakt og få hjelp i fra både sine sterke og svake relasjoner. Det vil si at de er villige til å bruke personer som de har veldig god kontakt med, til personer de så vidt snakker med (Granovetter, 1973). At informantene anerkjenner nettverket sitt betyr at de er klar over hvilke personer som kan hjelpe de med det de har behov for, noe som er en viktig forutsetning for sosial kapital (Bourdieu, 1986). Alle informantene er bevisste over eget nettverk, og er også åpne for å investere i nye kontakter. De er åpne for å ta kontakt med tilfeldige svake relasjoner, som venners venner og naboer, og bruke de for å ivareta egne interesser (Granovetter, 1973). Følgelig er det en fordel at informantene er åpne for å bruke hele nettverket sitt, da dette fører med seg flere muligheter. En av informantene sier selv: “Ikke til å stikke under en stol

at det hjelper å kjenne folk”.

Dersom informantene ble satt i den posisjonen der de selv måtte finne en relevant praksisplass uttrykte alle at de ville prøvd å bruke nettverket de allerede har. Om det er sterke eller svake bånd som kan hjelpe dem med å få en praksisplass kommer helt an på relevansen og ressursene personene har. Informantene har under intervjuene nevnt at de har sterke og svake relasjoner som de kunne tatt kontakt med ved hjelp til å få en praksisplass. Det nevnes blant annet sterke relasjoner som mor, onkler og tanter, og svake relasjoner som mor til venninne, bekjent av samboer og venn av en venn (Granovetter, 1973). Likevel ser vi at det er de svake relasjonene som går mest igjen under disse intervjuene. Ifølge Granovetter (1983) er sjansen for at en kjenner folk som sitter med relevant informasjon høyere når svake bånd er involvert. Selv om de sterke båndene gjerne vil være mye mer motivert med tanke på å hjelpe, er det ikke sikkert at de er best posisjonert. Vi ser at de svake båndene som blir nevnt har en mer relevant yrkestittel og har større mulighet for å hjelpe enn noen av de sterke relasjonene informantene har. Her ser vi likhetstrekk ved Granovetter sin uttalelse om at svake relasjoner er mer effektive dersom relasjonen fører deg til høyt plasserte individer (Granovetter, 1983, s. 207).

Et felles kjennetegn blant disse informantene er at alle har fra før en del eksisterende arbeidserfaring. For to av informantene har nettverket deres tidligere kommet til god hjelp ved anskaffelse av jobb, og da særlig gjennom svake bånd (Granovetter, 1983). Ifølge Granovetter sin studie på jobbsøking (1983) er det mer sannsynlig at jobbmuligheter kan komme fra svake relasjoner. En av informantene uttrykker å ha fått nesten alle av sine tidligere jobber gjennom sitt nettverk, både via sterke og svake relasjoner. Informanten sin erfaring er at “man kommer veldig langt med kontakter”. Den positive åpenheten deres rundt bruken av nettverk kommer gjerne av at det tidligere har vært suksessfullt for dem. Følgelig er det da gjerne lettere å bruke og tenke over nettverket sitt ved en annen anledning.

Et annet felles kjennetegn blant disse informantene er at alle har et variert nettverk i forhold til sin alder. Informantene er flinke til å vedlikeholde nettverket sitt, både ved å investere i nye relasjoner, men også ved å holde kontakt med sin eksisterende krets. Et eksisterende

nettverk er ikke naturlig gitt, og krever investering for at man skal få videre avkastning (Bourdieu, 1986). Alle informantene kjenner personer som bor rundt omkring i Norge. De har både venner fra sitt hjemsted, men har også fått flere nye venner gjennom høyskolen. Ellers har de også relasjoner gjennom blant annet tidligere jobber og fritidsaktiviteter. Informantene mener alle at deres vennekrets er omgjengelige mennesker, som er godt likt av andre. En styrke som går igjen er at deres krets er veldig behjelpelige, og at informantene dermed ser på dem som en fordel fremover.

På bakgrunn av informantenes åpenhet og erfaring til å utnytte hele nettverket sitt, både svake og sterke relasjoner, vil disse informantene ha flere muligheter når de skal bruke det i forbindelse med praksis (Granovetter, 1983). Selv om sterke relasjoner gjør det lett å skaffe informasjon uten å avsette for mye tid og ressurser, vil svake relasjoner utvide muligheter for å få tilgang til informasjon (Greve & Salaff, 2003, s. 6-7). Et fullt utnyttet sosialt nettverk vil dermed være fordelaktig for informantene.

4.2.1.2 Sterke bånd

I likhet med informantene som var komfortabel med å bruke både svake og sterke relasjoner, ville også disse informantene ha brukt nettverket sitt først i forbindelse med praksis. Forskjellen fra de andre informantene er at når spurt om fremgangsmåte for å finne en potensiell praksisplass ville denne underkategorien helst benytte seg av sine sterke relasjoner, nærmere bestemt familiemedlemmer (Granovetter, 1973). Det var her uttalt at det var vesentlig mer komfort ved å benytte seg av kontaktene man hadde en sterk relasjon til. Den ene informanten uttaler om bruken av familiemedlemmer at «Det er enklest. Det er mindre bry enn å gå gjennom to personer». En slik måte å gå frem på ser man også i Granovetter sitt framlegg av sin teori der individer som sterkt trenger arbeid, i dette tilfellet praksisplass, helst benytter sterke relasjoner da de er mer tilgjengelig (Granovetter, 1973, s. 54).

Informantene i denne underkategorien sitt forhold til eget nettverk kjennetegnes litt annerledes enn de informantene som var komfortabel med å bruke både sine svake og sterke bånd (Granovetter, 1973). Informantene uttaler selv at de har venner rundt om i landet, både i store og små byer. Det disse informantene tenker på som sitt nettverk er

mennesker de enten regner som gode venner, eller venners venner som de omgås nok med til å selv definere som venner. Når spurt om å utdype videre kommer ikke informantene på flere relasjoner, uten at de får litt ekstra tid til å tenke. Ved noen tilfeller må vi stille mer direkte oppfølgingsspørsmål som kan hjelpe de i retning av å komme på noen svake relasjoner. Dermed virker det som at svake bånd er noe de ikke er like komfortabel med (Granovetter, 1973). En informant sier selv at «... jeg kunne ikke ha spurt min kompis om han kunne ha spurt sine kompiser om de ... Det sitter litt langt inne». Dette kan ha sammenheng med at personene de omgås med hovedsakelig er venner de har hatt fra tiden før studiet, eller venner fra studiet, og er dermed personer de kjenner ganske godt. Studievenner er rundt samme alder og i en lignende livssituasjon. Potensialet disse kontaktene har for å hjelpe informantene videre med en potensiell praksisplass er derfor begrenset, da de gjerne ikke er i en posisjon der de har mulighet til å bidra med så mye. Informantenes sosiale kapital blir derfor begrenset av egen komfort og vil ikke være et spesielt nyttig verktøy for å finne en praksisplass (Bourdieu, 1986).

Informantene er alle åpne for å møte nye mennesker, men vil gjerne kjenne de før de begynner å bruke de som kontakter. Dette forsterkes også av at de har en sterk indre krets, og er veldig komfortabel med dem de omgås med. Familiemedlemmer, og da deres mer sterkere bånd, blir derfor det de ser på som sitt nettverk, og de individene de er villig til å benytte når de trenger hjelp. Når nettverket bare består av sterke bånd vil de ikke ha samme effekten av det i motsetning til de som er komfortabel med å bruke både sterke og svake relasjoner (Granovetter, 1973). Granovetter støtter også en slik tankegang da han uttaler at individer som er begrenset av et nettverk av svake bånd vil stå i en svakere posisjon da de er begrenset til informasjonen og kontaktene deres sterke bånd kan tilby (1983, s. 202).

På bakgrunn av forskjellig komfort med eget nettverk vil ikke disse informantene, i motsetning til den andre underkategorien, ha samme erfaring i å benytte seg av sitt fulle nettverk når de skal inn på jobbmarkedet. En slik manglende kunnskap og erfaring om hva et fullt utnyttet sosialt nettverk kan bidra med, fører til at slike kontakter ikke blir benyttet selv om de kan ha muligheten til å hjelpe. Rekkevidden nettverket til informantene har er derfor begrenset av det deres sterke bånd kan bidra med (Granovetter, 1973).

4.2.2 “Har, men vil ikke nytte”

Gruppen “Har, men vil ikke nytte” kjennetegnes av informanter som allerede har et godt etablert nettverk, men som derimot ikke har lyst til å bruke det med tanke på å finne en relevant praksisplass. Informantenes foretrukne fremgangsmåte er å selv ta kontakt med bedrifter som kan være relevante. Informantene anerkjenner at de har et eksisterende nettverk, men at de aller helst vil prøve selv først. En av informantene uttrykker “hvis jeg skal klare å selge meg selv, så skal jeg ikke nødvendigvis trenge bistand til det”.

Ifølge Bourdieu er størrelsen på den sosiale kapital til en person blant annet en faktor av størrelsen på nettverket, og hvor lett det kan mobiliseres (1986). Et felles kjennetegn blant informantene i kategorien er at de er eldre. Informantene har allerede opparbeidet seg mye arbeidserfaring og har gjennom sin erfaring kommet i kontakt med mennesker i ulike yrker og jobbmiljø. Alle informantene er studenter i sin hjemby, og store deler av nettverket deres befinner seg dermed der. De har også gjennom studiet fått mulighet til å møte og bli kjent med nye personer, både i samme alder, men også yngre. Dette gjør at informantene har et stort og variert nettverk.

Bourdieu (1986) legger vekt på fordelene ved å bruke sosial kapital som en ressurs for å ivareta sine egne interesser. Dersom en person har høy sosial kapital har personen bedre forutsetninger og muligheter, enn de som har lite sosial kapital (Bourdieu, 1986).

Informantene i disse kategoriene har et stort og variert nettverk, og dermed høy grad av sosial kapital. Det kan tenkes at informantene har så sterk sosial kapital, og dermed så gode forutsetninger, at de ikke er redd for å selge seg selv inn. Mengden sosial kapital gjør at informantene er selvsikre og selvstendige nok til å prøve på egenhånd, istedenfor å bruke nettverket de har som en direkte ressurs. Den sosiale kapitalen blir brukt mer indirekte, i form av at informantene føler seg sterke og uredde (Bourdieu, 1986). Den ene informanten uttrykker at han har en relasjon til noen i en mindre bedrift. Likevel tenker informanten at det lettere å få jobb i en større bedrift, og at det er like fort gjort å spørre der. Det blir for disse informantene trolig ikke like nødvendig å direkte ta i bruk nettverket, fordi det er såpass stort at det blir indirekte tatt i bruk uansett. For informantene i denne kategorien virker det som at de ser på nettverket sitt som en integrert del av seg selv, og at dermed ikke

tenker over det. Derimot vil de som er unge gjerne se på nettverk som noe som ligger utenfor.

I følge Bourdieu er nettverk en ressurs, som krever investering av tid og innsats for å fornyes og ivaretas (1986). Selv om informantene begge har et etablert og variert nettverk, kan det tenkes at deres livssituasjon gjør det vanskeligere å vedlikeholde nettverket. Begge informantene har etablert familie, og med en mer hektisk hverdag kan det være vanskeligere å investere i nye kontakter og opprettholde det allerede eksisterende nettverket. At de ikke vedlikeholder nettverket sitt, har betydning for hvem de eventuelt ønsker å kontakte ved spørsmål om en praksisplass (Bourdieu, 1986).

Ved spørsmål om de kjenner noen som kunne gi de et fortrinn med tanke på å finne en relevant jobb etter endte studier nevner begge informanter flere personer som kunne vært aktuelle, både svake og sterke relasjoner (Granovetter, 1973). Likevel virker det som at terskelen for å spørre disse personene om praksisplass er høyere. En av informantene uttrykker at «Jeg hadde ikke kunnet spørre dem direkte, men jeg hadde kunnet spørre om de kjenner noen». Som sagt er dette informanter som er godt etablerte og har mange års arbeidserfaring. Informantene sin sterke sosiale kapital gir dem indirekte nok hjelp til at de ikke trenger å direkte ta i bruk nettverk sitt som en ressurs (Bourdieu, 1986). For dem kan det virke enklere å levere en innholdsrik CV til en bedrift enn å ta kontakt med en gammel bekjent.

4.2.3 “Vet ikke, kan ikke”

Bourdieu (1986) definerer sosial kapital som summen av de faktiske eller potensielle ressursene som er i et varig nettverk og som blir institusjonalisert gjennom anerkjennelse og vedlikehold av nettverket. Anerkjennelse av eget nettverk er derfor en viktig del for at nettverket skal kunne fungere som en ressurs i samfunnet. I dette tilfellet uttaler informantene, når de blir spurt, at de har nære relasjoner som arbeider innenfor både små og store bedrifter. Videre spørsmål angående informantens svake relasjoner (Granovetter, 1973) indikerer tydelig manglende kunnskap fra informantene om hva av nettverk de egentlig har, og at dette ikke er noe de tenker over på en daglig basis. Til tross for den

manglende anerkjennelsen av eget nettverk sier fremdeles en informant at “Alle har jo venner og bekjente”.

Informantene her er unge og hadde minimalt med arbeidserfaring før de startet å studere, og arbeidserfaringen er ikke relevant for studiet. Manglende erfaring med arbeidsmarkedet fører med seg manglende kunnskap om hvordan sosialt nettverk påvirker potensialet for jobbmuligheter, og herunder potensialet for praksisplasser. Videre er som sagt dette unge informanter som ikke har hatt tid eller anledning til å opparbeide seg et nettverk de er villig til å ta nytte av. Informantene uttaler en slags forståelse av nettverket sitt, men mangler kunnskapen til å mobilisere nettverket sitt når de skal finne en praksisplass (Bourdieu, 1986).

Denne kategorien kjennetegnes av at informantene ikke har like god kunnskap om sitt eget nettverk. En slik manglende kunnskap rundt egen sosial kapital fører til at informantene ikke anerkjenner potensialet rundt nettverket sitt (Bourdieu, 1986), og hvordan nettverket kan være fordelaktig for å finne en eventuell praksisplass. Alle informantene hadde her først gått direkte til bedriften direkte for å finne en praksisplass. Dette er selv om de har familiemedlemmer som arbeider innenfor relevante yrker, og hjelper til med skolearbeid. Den manglende anerkjennelsen av nettverket gjør at disse informantene, etter Bourdieu (1986), vil ha en lavere sosial kapital enn det man finner hos de andre informantene, og med dette ha lavere forutsetninger for å dra fordel av sin sosiale kapital.

4.3 Campus og hjemsted

4.3.1 Campus

Den norske regjering vil at universiteter og høyskoler i større grad skal tilgjengeliggjøres for alle uavhengig av hvor de bor, livssituasjon og arbeidssituasjon. Norge går derfor mot en desentralisert struktur ved høyere utdanning, med universitet og høyskoler både på små og store steder. Høgskulen på Vestlandet har tre campuser som tilbyr studie innenfor økonomi og administrasjon; Bergen, Sogndal og Haugesund. Bergen, Sogndal og Haugesund har vesentlige forskjeller når det kommer til størrelse, både med tanke på campus og by. Bergen er HVL sin største campus med omtrent 10 500 studenter (Høgskulen på Vestlandet, 2021),

og er en av Norges største byer. Sogndal er det minste studiestedet med bare 12 000 innbyggere (Skau, 2022), men har likevel den nest største campusen med omtrent 3 000 studenter (Høgskulen på Vestlandet, 2021). Haugesund er den byen som har den minste campusen av de tre som tilbyr bachelor i økonomi og administrasjon, til tross for at innbyggertallet er mer enn tre ganger større enn i Sogndal (SSB, 2022).

I utformingen av intervjuguiden og forberedelsene til undersøkelsen la vi vekt på at ulike studiesteder hadde ulike fortrinn og ulemper med tilrettelegging av praksis. Mindre bygder og tettsteder har, grunnet størrelse, begrenset med tilgang til arbeidsmiljøet og arbeidsgivere. Vår antakelse var dermed at studentene som valgte å studere ved campus Sogndal ble tiltrukket av turmulighetene, og ikke arbeidsmulighetene. Friluft står sterkt blant studentkulturen i Sogndal, og bygden er også kjent for å ha et godt studentmiljø. En lignende forklaring ser man i en artikkel fra 2021 der tilflyttede studenter sitt valg av studiested kan bli sett i sammenheng med studentmiljø og kombinasjon av studier med et aktivt friluftsliv, i motsetning til arbeidsmuligheter (Longvanes et al., 2021, s.228).

Byer med flere innbyggere, som Bergen og Haugesund, har mer å tilby når det kommer til arbeidsgivere og bedrifter, og dermed bedre muligheter for å opprette kontakter i arbeidsmiljøet. Studentene sin tilgang til å skape kontakter og jobb i en bygd er restriktiv i forhold til mulighetene en by kan tilby. En undersøkelse fra 2013 angående høyskoler sin betydning for rekruttering til egne regioner viser at ved høyskoler i mer urbane strøk har studenter flere arbeidsmuligheter etter endt studie, og dermed en større sannsynlighet for å få jobb i samme region når de er ferdig utdannet. Samme undersøkelse viser at høyskoler som har en urban lokalisering har over 90 % av studenter jobb i samme fylke to år etter endt grad, i motsetning til semi-rurale som har mellom 78-80 % tilsette i samme fylke (Gythfeldt & Heggen, 2013, s.245-46).

Videre kommer det frem av undersøkelsen at studenter ved høyskoler i tettsteder og mindre byer har mindre sannsynlighet for å få arbeid innenfor det lokale arbeidsmarkedet, enn de som velger å studere i større strøk. Det resonneres ved at dette kan være en effekt av at de rurale høyskolene gjerne utdanner flere enn de lokale arbeidsmarkedene har behov for (Gythfeldt & Heggen, 2013, s.248). Tettsteder kan gi større konkurranse om tilgjengelige

arbeidsplasser, da flere potensielle arbeidstakere vet om de samme stillingene.

Undersøkelsen fra 2013 viser at innflyttere vil i liten grad finne seg jobb i samme region de studerte i når det er snakk om de mindre høyskolene, i motsetning til de som selv kommer fra denne regionen (Gythfeldt & Heggen, 2013, s.248-49).

På bakgrunn av forskjeller i størrelse på studiestedene, og mulighetene det kan føre med seg, antok vi at plasseringen til campus kom til å ha en betydning for informantene når de skulle velge studiested. Fra intervjuene kom det frem at informantene la mer vekt på sin egen livssituasjon når de søkte studiested, enn hva de forskjellige campusene kunne tilby dem av muligheter. Noen av våre informanter var allerede etablert med jobb og familie som gjorde at nærhet ble en vesentlig vurderingsfaktor. For andre var det, av ulike grunner, rent tilfeldig at de endte opp på de stedene de gjorde. Tilgang til arbeidsmarkedet og muligheten for å komme i kontakt med arbeidsgivere var ikke en faktor informantene våre vurderte når de søkte på studiet. Dermed ser vi at plasseringen på campus, og mulighetene det medfølger, ikke har særlig betydning ved valg av studiested.

4.3.2 Hjemsted

De ni informantene vi har intervjuet er født og oppvokst på ulike steder, med unntak av to som kommer fra samme by. Noen av informantene er fra større byer, andre fra litt mindre byer, og noen i fra små tettsteder. Innledningsvis antok vi dermed at informantenes hjemsted hadde en betydning for deres nettverk, og muligheten til å bruke det for å finne en eventuell praksisplass. I utformingen av intervjuguiden la vi dermed vekt på at en informant sitt hjemsted kunne være av betydning, og stilte spørsmål rundt dette. Videre antok vi at de som opprinnelig var fra små steder ikke hadde et like stort og relevant nettverk som kunne være fordelaktig med tanke på både jobb og praksisplass. Følgelig er det ikke like mange relevante jobbmuligheter i mindre byer, sammenlignet med storbyene. I store byer eksisterer det flere firma som holder på med relevant arbeid innenfor økonomi og administrasjon, og man har da gjerne lettere for å komme i kontakt med relevante personer fra sitt eksisterende nettverk. Vi antok dermed at de som kom i fra byer gjerne ville ha et større nettverk, og dermed flere muligheter.

Bruken av nettverk har blitt forsket på når man snakker om migrasjon over landegrenser,

men har også blitt sett på som relevant når man bare skal flytte mellom byer (Ryan, 2011, s. 708). Sosialt nettverk, og kontaktene dette bringer med seg, blir sett på som faktorer når man skal flytte, og er med på å avgjøre hvordan man finner seg jobb og bolig etter man har flyttet. (Ryan, 2011, s.709). Som Bourdieu og Granovetter begge snakker om er personer med mye sosial kapital bedre stilt til å finne jobber enn de som ikke har så mye sosial kapital. Deres teorier kan også anvendes for hvor sterkt man stiller når man skal finne seg en praksisplass. Det kan derfor tenkes at individer som kommer fra store byer med god tilgang på slik kapital stiller sterkere enn de som kommer fra mindre tettsteder der tilgangen er mer begrenset.

Uavhengig av om informantene er født og oppvokst i by eller bygd kjenner de noen som kan gi de et fortrinn. Alle informantene har nevnt at de har kjennskap til ulike personer som har jobber som eventuelt kan gi en relevant praksisplass. Studenter som kommer i fra mindre steder utvider nettverket sitt med å begynne å studere på en ny plass. De har allerede et eksisterende nettverk fra sitt hjemsted, og får samtidig nye venner og bekjente ved studiestedet. Studenter som er fra større byer, og som fortsetter å studere der, beholder i større grad den samme omgangskretsen. Mest sannsynlig vil de tilbringe mer tid med personer de allerede kjenner, i motsetning til tilflyttere som til en viss grad blir tvunget til å investere i nettverket sitt. Dermed vil personer som kommer fra mindre steder utvide nettverket sitt, samtidig som de gjerne har en sterk tilknytning til sitt lokale nettverk. Nettverk, og spesielt relevante nettverk, er lite stedbundet, men mer knyttet til personen og dens sosiale kapital.

4.3.3 Oppsummering: betydning av campus og hjemsted

Innledningsvis antok vi at campus og hjemsted ville ha betydning for hva informantene tenkte om sin egen fremgangsmåte for å anskaffe seg en potensiell praksisplass. Fra intervjuene kommer det frem at valg av campus ble mest påvirket av livssituasjonen, studentmiljø, friluftsliv og venner, og ikke tilgang på arbeidsmarkedet. Videre ser vi at studenters hjemsted har liten betydning for deres relevante sosiale nettverk, da det er mer knyttet til personen. På bakgrunn av analysen kom det frem at campus og hjemsted ikke var av vesentlig betydning for informantene når de skulle finne fremgangsmåte for å skaffe en

eventuell praksisplass. Campus og hjemsted er dermed to faktorer vi ser ikke har særlig betydning for praksis.

5. Konklusjon

Innledningsvis ble det lagt til grunn at formålet med bacheloroppgaven var å kartlegge studenters ønske for praksis ved økonomi og administrasjon, og gå nærmere inn på betydningen av deres sosiale kapital, da spesielt sosialt nettverk, i forbindelse med deres tilnærming til praksis. Formålet med oppgaven kommer til uttrykk gjennom problemstillingen: *“Hvordan påvirker sosial kapital studenters tilnærming til praksis ved økonomi- og administrasjonsutdanningen ved HVL?”*.

Våre funn viser at det er en høy interesse for praksis blant studentene ved økonomi- og administrasjonsutdanningen ved HVL. Særlig legges det vekt på fordelene med å få en bedre helhetsforståelse, forberedelse til arbeidslivet og investering i nye kontakter. Undersøkelsen viser videre at studenter sitt sosiale nettverk ikke er av stor betydning for ønsket om praksis. Vi ser at selv om noen informanter har mer sosial kapital enn andre, er likevel ønsket for praksis til stede. De informantene som skiller seg ut ifra flertallet, ønsker hovedsakelig ikke et praksistilbud på grunn av nåværende livssituasjon.

Vår analyse viser at informantene har ulik tilnærming til å benytte seg av sosiale nettverk, og dermed ulik fremgangsmåte ved anskaffelse av praksisplass. Denne forskjellen gjorde at vi tydelig kunne dele informantene inn i tre kategorier: “Har, og vil nytte”, “Har, men vil ikke nytte” og “Vet ikke, kan ikke”. For de ulike kategoriene viser våre funn at informantenes sosiale kapital varierer, både på tilgang, størrelse og kvaliteten på nettverk, samt de tillitsfulle forholdene de har til andre individer. Det er også forskjeller i hvor stor grad informantene anerkjenner sine nettverk, og hvordan de mobiliserer sin sosiale kapital. Vår undersøkelse viser dermed at studenter trenger ulik hjelp og tilrettelegging i forbindelse med å skaffe seg en relevant praksisplass.

Vi trodde innledningsvis at valg av campus og en persons sitt hjemsted ville være av større betydning i deres tilnærming til praksis. Derimot viser våre funn at disse faktorene ikke er av

særlig betydning. Valg av campus handler mer om livssituasjon, studentmiljø og friluftsliv, enn tilgang til arbeidsmarkedet. Vi ser at nettverk, spesielt relevante nettverk, er lite knyttet til personen sitt hjemsted, men mer knyttet til den enkelte person og deres sosiale kapital.

6. Praktiske implikasjoner for HVL og videre forskning

Undersøkelsen viser at det er en interesse for praksis ved økonomi- og administrasjonsstudiet på HVL, og er noe skolen bør vurdere å innføre. For at innføringen av en praksisperiode skal bli suksessfull er det nødvendig at HVL har en åpen dialog med studentene rundt hvordan perioden skal utformes. Informantene påpekte at en forutsetning for en suksessfull praksisperiode er at arbeidsoppgavene er relevante for det de lærer i undervisningen og det de skal gjøre i arbeidslivet. Det er derfor viktig at HVL vurderer eget innsyn og oppfølging underveis i praksisperioden for å kvalitetssikre læringsutbyttet.

Gjennom analysen kunne vi se et skille i hvordan studentene ville gå frem for å skaffe seg en praksisplass dersom dette ble aktuelt. Skillet oppsto hovedsakelig rundt hvordan informantene mobiliserte nettverket sitt, og at dette kom lettere for noen enn andre. Skillet gjorde det mulig å dele studentene inn i ulike kategorier som kjennetegnes av deres fremgangsmåte. En konsekvens av dette er at HVL må tilrettelegge ulikt for de forskjellige kategoriene, da kategoriene har forskjellige behov. HVL må tilrettelegge for at de som sitter med lite kunnskap får assistanse i hvordan de kan mobilisere hele nettverket sitt. Det kan være fordelaktig å holde seminarer for studentene tidlig der de får se hvordan en kan mobilisere nettverket sitt, og får mer innsikt i hvem som inngår i eget nettverk, da med hovedfokus på bruken av både sterke og svake relasjoner. Samtidig må studentene som har kontroll få friheten til å klare seg selv, men også veiledningen de ønsker.

Undersøkelsen har vært begrenset av tiden og ressursene vi har tilgjengelig, og dette har gjort at oppgaven har hatt et relativt bredt syn på studenter og nettverkstilnærming. Videre hadde det derfor vært interessant å finne mer ut om de ulike kategoriene. Det kunne vært spennende å se dypere på de ulike andelene som utgjør en kategori. Eventuell videre forskning av de ulike kategoriene kan bli utført som en kvantitativ undersøkelse ved andre universiteter og høyskoler.

Litteraturliste

- Andreassen, V., Olsen, T. H., & Solstad, E. (2017). Helhetsperspektiv i økonomisk/administrative fag – ønske eller realitet? *Uniped (Lillehammer)*, 40(03), 249-260. <https://doi.org/10.18261/ISSN.1893-8981-2017-03-06>
- Askheim, O. G. A. & Grennes, T. (2008) *Kvalitative metoder for markedsføring og organisasjonsfag*. Universitetsforlaget.
- Bakken, P., Lid, S. E., & Helseth, I. A. (2019). *Hvor utbredt er praksis i norsk høyere utdanning?* (NOKUT Rapport 1-2019). Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/bakken_lid_helseth_hvor-utbredt-er-praksis-i-norsk-hoyere-utdanning_1-2019.pdf
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. I J. G. Richardson (Red.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (s. 241–258). New York: Greenwood Press.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. (5.utg.). Oxford University Press.
- Bukve, O. (2016). *Forstå, Forklare, Forandre: Om design av samfunnsvitenskapelige forskningsprosjekt*. Universitetsforlaget.
- Fangen, K. (2015, 17. juni). *Kvalitativ metode*. Forskningsetikk. <https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/metoder/kvalitativ-metode/>
- Finset, A. (1986). *Familien og det sosiale nettverket*. (2.utg). J.W.Cappelens Forlag.
- Granovetter, M. (2005). The Impact of Social Structure on Economic Outcomes. *The Journal of Economic Perspectives*, 19(1), 33–50. <http://www.jstor.org/stable/4134991>
- Granovetter. (1973). The Strength of Weak Ties. *The American Journal of Sociology*, 78(6), 1360–1380. <https://doi.org/10.1086/225469>
- Granovetter. (1983). The Strength of Weak Ties: A Network Theory Revisited. *Sociological Theory*, 1, 201–233. <https://doi.org/10.2307/202051>

- Greve, & Salaff, J. W. (2003). Social Networks and Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28(1), 1–22. <https://doi.org/10.1111/1540-8520.00029>
- Gythfeldt, K. & Heggen K. (2013). Hva betyr høgskolene for rekruttering av arbeidskraft til egne regioner? *Søkelys på arbeidslivet*, 30(3), 235–250. <https://doi.org/10.18261/ISSN1504-7989-2013-03-05>
- Haugen, T. B. (2011). Disiplinfagenes plass i profesjonsutdanningene. I A. Hagtvet & G. Ognjenovic (Red.), *Dannelse. Tenkning - modning - refleksjon* (s.754-762). Oslo: Dreyers forlag.
- Helseth, I. A., Lid, S. E., Kristiansen, E., Fetscher, E., Karlsen, H. J., Skeidsvoll, K. J. & Wiggen, K. S. (2019). *Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter*. (NOKUT Rapport 16/2019). Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf
- Høgskulen på Vestlandet. (2021, 24. november). *Nøkkeltall for HVL*. <https://www.hvl.no/om/nokkeltal/>
- Jacobsen, D. I. (2018). *Hvordan gjennomføre undersøkelser: Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. Utg.) Cappelen Damm Akademisk.
- Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L., (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. (6.utg). Abstrakt forlag.
- Krauth, B. B. (2004). A dynamic model of job networking and social influences on employment. *Journal of Economic Dynamics & Control*, 28(6), 1185–1204. [https://doi.org/10.1016/S0165-1889\(03\)00079-4](https://doi.org/10.1016/S0165-1889(03)00079-4)
- Liu, W., Sidhu, A., Beacom, A. M., & Valente, T. W. (2017). Social network theory. P. Rössel (Red.). *The International Encyclopedia of Media Effects* (s. 1-12). Wiley Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118783764.wbieme0092>
- Longvanes, L. Nesse, J, G & Årethun, T. (2021) Mastersjuka eller auka verdiskaping?

- Implikasjoner av å legge økonomisk-administrativ masterutdanning til distrikta. I E. Nettet., H, Solli-Sæther. & Ø, Strand. *Bidrag innen kunde verdi og marked. Festskrift til Øyvind Helgesen.* (s. 217-231). Universitetsforlaget.
<https://doi.org/10.18261/9788215055596-2021-11>
- Mehmetoglu, M. (2004). *Kvalitativ metode for merkantile fag*. Fagbokforlaget.
- Meld. St. 16. (2020-2021). *Utdanning for omstilling*. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20202021/id2838171/?ch=5>
- Nesse, J. G., Årethun, T., Håvold, J. I. (2016) Entreprenørskapslyst blant unge i rurale område. I M. Kvangarsnes, J. I. Håvold & Ø. Helgesen (Red.), *Innovasjon og entreprenørskap* (s. 102-127). Universitetsforlaget.
- Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse: Kvalitative metoder i samfunnsfag* (4. utg.). Universitetsforlaget.
- Ryan, L. (2011). Migrant's social networks and weak ties. *The Sociological Review (Keele)*, 59(4), 707–724. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.2011.02030.x>
- Røberg, K. I. K. (2014). *Høgskolenes betydning for regional rekruttering til næringsrettede profesjonsyrker* (HiOA Rapport 2014 nr 7). Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Samordna opptak. (2021). *Studieoversikten*.
<https://sok.samordnaopptak.no/#/admission/10/studies>
- Schiefloe. P. M. (2019). *Mennesker og samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse* (3.utg.). Fagbokforlaget.
- Skau, M. (2022, 14. februar). *Om Sogndal Kommune*. Sogndal Kommune.
<https://www.sogndal.kommune.no/om-sogndal.514668.nn.html>
- Solstad, E., & Olsen, T. H. (2017). Den kyndige økonomisk/administrative fagutøverens helhetsforståelse. *Praktisk økonomi & finans*, 33(1), 97-112.
<https://doi.org/10.18261/issn.1504-2871-2017-01-08>

Statistisk Sentralbyrå. (2022, 31. mars). *Studenter i høyere utdanning*.

<https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning>

Statistisk Sentralbyrå. (2022). *Kommune Haugesund (Rogaland)*.

<https://www.ssb.no/kommunefakta/haugesund>

Takahashi, N. & Inamizu, N. (2014). Logical Weakness of “The Strength of Weak Ties” *Annals of Business Administrative Science*, 13(2), 67–76. <https://doi.org/10.7880/abas.13.67>

Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (2. utg.) Gyldendal Akademisk.

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Bakgrunn

1. Hvor gammel er du?
2. Hvor kommer du fra?
3. Hvorfor valgte du å studere økonomi og administrasjon?
4. Hvorfor valgte du å studere øk.adm. ved campus Bergen/Sogndal/Haugesund?

Eksisterende erfaring

5. Har du arbeidserfaring innenfor økonomi og administrasjon?
(eventuell annen arbeidserfaring som ikke er innenfor øk.adm.)
 - 5.1. Hvilken?
 - 5.2. Hvordan fikk du den jobben?
 - 5.2.1. Hvis gjennom en person:
 - Hvilken relasjon har du til denne personen?
 - Hvor god kontakt hadde du med personen på tidspunktet du fikk jobben?
 - Har du fremdeles kontakt med denne personen?
 - 5.3. Har du kontakt med denne arbeidsplassen nå?
 - 5.3.1. Møtes dere noen ganger?
 - 5.3.2. Er det aktuelt for deg å begynne å arbeide der igjen?

Fremtid – nettverk

6. Hva er dine planer etter bacheloren?
 - 6.1. Hvorfor har du slike planer?
 - 6.1.1. Hvis jobb: Har du en spesiell jobb i tankene?
 - 6.1.2. Hvis studere videre: Ønsker om relevant deltidsjobb?
7. Kjenner du noen som kan gi deg et fortrinn for å få en jobb og/eller en fremtidig karriere innenfor øk.adm. bransjen?
 - 7.1. Hvilken stilling har de/hva jobber de som?
 - 7.2. Hvilken relasjon har du til dem?
 - 7.3. Hvor ofte er du i kontakt med disse?

Praksis - nettverk

8. Har du tenkt over at det ikke er obligatorisk praksis i øk.adm-utdanningen (slik det f.eks. er i lærer og sykepleieutdanningen)?
 - 8.1. Hva tenker du om praksis i øk.adm.-utdanningen?
9. Ønsker du et tilbud om praksis i bachelorutdanningen din?
 - 9.1. Hvorfor/hvorfor ikke?
 - 9.2. Hva tror du ville være nyttig med å ha praksis i utdanningen?
 - 9.3. Vil du kunne lære noe som du ikke får på høyskolen?
 - 9.4. Vil det kunne bety noe for deg videre?
10. Hvor lenge vil du ha praksis?
11. Hvilket semester tror du vil passe best?
12. Dersom det var et tilbud om/eller obligatorisk praksis og du skulle finne praksisplass (at du ikke får tildelt av skolen); hvordan ville du gått frem for å få deg en praksisplass?
 - 12.1. Dersom bedrift er svaret:
 - 12.1.1. Hvorfor ville du spurt denne bedriften?
 - 12.1.2. Kjenner du noen i denne bedriften?
 - Hvilken stilling har personen?
 - Hvilken relasjon har du til personen?
 - Hvor ofte er dere i kontakt?
 - 12.2. Er det noen venner eller kjente du kan spørre om å få praksis?
 - 12.2.1. Hvorfor vil du spørre disse?
 - 12.2.2. Hvilken relasjon har du til personen?
 - 12.2.3. Hvor ofte møter du denne personen?
13. Dersom du får tilbud om å gjennomføre praksis i andre eller tredje året av bacheloren i øk.adm., hva mener du vil være forutsetninger for at praksisen blir:
 - a) Suksessfull?
 - b) Gir svært lite læring og annet utbytte?
14. Hvordan vil du beskrive din vennekrets (venner, kjente, familie) i forhold til din utdanning og dine planer fremover?
 - Personlighet, alder, lokasjon og omgjengelighet
15. Er det noe mer du vil si eller legge til?

Vedlegg 2: Utvalg

Informant	Campus	Alder	Kjønn
1	Haugesund	35	Mann
2	Haugesund	29	Mann
3	Haugesund	34	Kvinne
4	Bergen	22	Mann
5	Bergen	25	Mann
6	Bergen	19	Kvinne
7	Sogndal	21	Mann
8	Sogndal	19	Kvinne
9	Sogndal	24	Kvinne



Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BO6-2011-BO-2022-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	11-05-2022 00:00	Termin:	2022 VÅR
Sluttdato:	25-05-2022 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgåve		
Flowkode:	203 BO6-2011 1 BO 2022 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	408
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	13624
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	12
Andre medlemmer i gruppen:	454

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei